

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 531/2012 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 13 юни 2012 година

относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза

(преработен текст)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Регламент (ЕО) № 717/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2007 г. относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Общността ⁽³⁾ бе съществено изменен ⁽⁴⁾. Тъй като са необходими по-нататъшни изменения и с оглед постигане на яснота, посоченият регламент следва да бъде преработен.
- (2) Целта за намаляване на разликата между националните тарифи и тарифите за роуминг, включена в „Рамката за сравнителен анализ 2011—2015“ на Комисията, одобрена от Групата на високо равнище i2010 през ноември 2009 г. и включена в съобщението на Комисията, озаглавено „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“, следва да остане цел и на настоящия регламент. Предвидената отделна продажба на роуминг услуги и на национални услуги следва да повиши конкуренцията и следователно да намали цените за клиентите, както и да създаде вътрешен пазар на роуминг услуги в Съюза без съществени разлики между националните тарифи и тарифите за роуминг. Роуминг услугите в рамките на Съюза може да насърчат развитието на вътрешен телекомуникационен пазар в Съюза.
- (3) Не може да се твърди, че съществува вътрешен телекомуникационен пазар, докато има значителни разлики между

цените на националните услуги и роуминг услугите. Поради това крайната цел следва да бъде да се премахнат разликите между националните цени и цените за роуминг, като по този начин се установи вътрешен пазар на мобилните съобщителни услуги.

- (4) Високото равнище на цените за роуминг на гласови услуги, SMS и данни, дължими от ползвателите на обществени мобилни съобщителни мрежи като например учащи се, лица, пътуващи по професионални причини, и туристи, действа като пречка тези лица да използват мобилните си устройства при пътуване в чужбина в рамките на Съюза и е въпрос, който поражда загриженост от страна на потребителите, националните регулаторни органи и институциите на Съюза и представлява значителна пречка за вътрешния пазар. Тези прекалено високи цени на дребно се дължат на високите цени на едро, които се определят от оператора на чуждестранната приемача мрежа, както и — в много случаи — на високите надценки върху цените на дребно, които се начисляват от собствения мрежови оператор на клиента. Поради липса на конкуренция намаленията при цените на едро често не намират отражение в цените на дребно за клиента. Въпреки че някои оператори наскоро въведоха тарифни схеми, които предлагат по-благоприятни условия и донякъде по-ниски цени за клиентите, продължава да има доказателства, че връзката между разходи и цени е много различна от онази, която би преобладавала на конкурентни пазари.
- (5) Високите цени на роуминга съставляват пречка пред усилията на Съюза да се развие като икономика, основана на знанието, и за създаването на вътрешен пазар с 500 милиона потребители. Мобилният пренос на данни се улеснява от разпределянето на достатъчно радиочестотен спектър, така че потребителите и предприятията да могат да използват гласови услуги, SMS и данни, навсякъде в Съюза. Като предвижда навременно разпределяне на достатъчно и подходящ радиочестотен спектър в подкрепа на целите на политиките на Съюза и в отговор на нарастващото търсене на безжичен пренос на данни, многогодишната програма за политика в областта на радиочестотния спектър, създадена с Решение № 243/2012/ЕС ⁽⁵⁾, ще проправи пътя за развитието, което ще позволи на Съюза да поеме ролята на световен лидер при широколентовите скорости, мобилност, покритие и капацитет, като ще улесни появата на нови стопански модели и технологии и по този начин ще допринесе за намаляване на структурните проблеми при роуминга на едро.

⁽¹⁾ ОВ С 24, 28.1.2012 г., стр. 131.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 10 май 2012 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 30 май 2012 г.

⁽³⁾ ОВ L 171, 29.6.2007 г., стр. 32.

⁽⁴⁾ Вж. приложение I.

⁽⁵⁾ Решение № 243/2012/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за създаване на многогодишна програма за политиката в областта на радиочестотния спектър (ОВ L 81, 21.3.2012 г., стр. 7).

- (6) Широко разпространената употреба на мобилни устройства с връзка към интернет означава, че преносът на данни в роуминг е от голямо икономическо значение. Това е решаващ критерий както за ползвателите, така и за доставчиците на приложения и съдържание. За да се насърчи развитието на този пазар, цените за пренос на данни не следва да възпрепятстват растежа.
- (7) В своето съобщение, озаглавено „Относно междинния доклад за развитието на услугите за роуминг в рамките на Европейския съюз“, Комисията отбеляза, че технологичното развитие и/или алтернативите на роуминг услугите, като например възможностите за пренос на глас по интернет протокол (VoIP) или по безжична мрежа за достъп до интернет (Wi-Fi), могат да направят вътрешния пазар на роуминг услуги в Съюза по-конкурентен. Въпреки че тези алтернативи, по-специално услугите на интернет телефонията (VoIP), се използват все по-често на национално равнище, не се констатира значимо развитие при тяхното използване при роуминг.
- (8) С оглед на бързото развитие на мобилния пренос на данни и увеличаващият се брой потребители, които използват роуминг на гласови услуги, SMS и данни в чужбина, е необходимо да се увеличи конкурентният натиск, да се развият нови стопански модели и технологии. Регулирането на цените на роуминга следва да се разработи по начин, който не обезсърчава конкуренцията към намалени равнища на цените.
- (9) Създаването на европейско социално, образователно, културно и предприемаческо пространство, основаващо се на мобилността на хората и на цифровите данни, следва да улесни комуникацията между хората с цел изграждане на същинска „Европа за гражданите“.
- (10) Директива 2002/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно достъпа до електронни съобщителни мрежи и тяхната инфраструктура и взаимосвързаността между тях (Директива за достъпа)⁽¹⁾, Директива 2002/20/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно разрешението на електронните съобщителни мрежи и услуги („Директива за разрешение“) ⁽²⁾, Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Рамкова директива) ⁽³⁾, Директива 2002/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за универсалната услуга) ⁽⁴⁾ и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) ⁽⁵⁾ (наричани общо по-нататък „регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения“), имат за цел да създадат вътрешен пазар на електронните съобщения в рамките на Съюза, като
- същевременно се осигури висока степен на защита на потребителите чрез засилена конкуренция.
- (11) Регламент (ЕО) № 717/2007 не е изолирана мярка, а допълва и подкрепя по отношение на роуминга в Съюза правилата, предвидени в регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения. Рамката не осигури на националните регулаторни органи достатъчно инструменти за предприемане на ефективни и решителни действия по отношение ценообразуването на роуминг услугите в рамките на Съюза и поради тази причина не успява да гарантира доброто функциониране на вътрешния пазар на роуминг услуги. Регламент (ЕО) № 717/2007 бе подходящо средство за преодоляване на тази ситуация.
- (12) Регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения се основава на принципа, че ex ante регулаторни задължения следва да се налагат само когато няма ефективна конкуренция, като предвижда процедура на периодичен пазарен анализ и преразглеждане на задълженията от националните регулаторни органи, водеща до налагане на ex ante задължения за операторите, определени като притежаващи значителна пазарна сила. Съставните елементи на тази процедура включват определяне на съответните пазари съгласно Препоръката на Комисията относно съответните пазари на продукти и услуги в сектора на електронните съобщения, на които се допуска предварително регулиране в съответствие с Директива 2002/21/ЕО ⁽⁶⁾ (наричана по нататък „Препоръката“), анализ на определените пазари в съответствие с Насоките на Комисията относно пазарния анализ и оценката на значителната пазарна сила съгласно регулаторната рамка на Съюза за електронните съобщителни мрежи и услуги ⁽⁷⁾, определяне на операторите със значителна пазарна сила и налагане на ex ante задължения за така определените оператори.
- (13) В Препоръката като съответен пазар, на който се допуска ex ante регулиране, бе определен националният пазар на едро за международен роуминг в обществени мобилни мрежи. Въпреки това от извършената работа от националните регулаторни органи, поотделно и в рамките на Групата на европейските регулатори (ГЕР) и нейния наследник — Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС), създаден с Регламент (ЕО) № 1211/2009 ⁽⁸⁾, при анализирането на националните пазари на едро за международен роуминг се установи, че все още не е възможно националните регулаторни органи да се справят ефективно с високото равнище на цените на едро за роуминг в рамките на Съюза, поради трудностите при установяването на благоприятия със значителна пазарна сила предвид особените характеристики на международния роуминг, включително неговия трансграничен характер. След влизането в сила на Регламент (ЕО) № 717/2007 пазарът на роуминга отпадна от преразглежданата препоръка ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 7.

⁽²⁾ ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 21.

⁽³⁾ ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 33.

⁽⁴⁾ ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 51.

⁽⁵⁾ ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37.

⁽⁶⁾ ОВ L 114, 8.5.2003 г., стр. 45.

⁽⁷⁾ ОВ C 165, 11.7.2002 г., стр. 6.

⁽⁸⁾ Регламент (ЕО) № 1211/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. за създаване на Орган на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС) и на Служба (ОВ L 337, 18.12.2009 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ Препоръка на Комисията от 17 декември 2007 г. относно релевантните пазари на продукти и услуги от сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране ex ante в съответствие с Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (ОВ L 344, 28.12.2007 г., стр. 65).

- (14) Освен това националните регулаторни органи, отговорни за защитата и насърчаването на интересите на клиентите на мобилни оператори с обичайно местопребиваване на тяхна територия, не могат да контролират поведението на операторите на посетените мрежи, намиращи се в други държави-членки, от които тези клиенти зависят, когато използват международни роуминг услуги. Тази пречка също така би могла да намали и ефективността на мерките, вземани от държавите-членки въз основа на оставащата им компетентност за приемане на правила за защита на потребителите.
- (15) Следователно върху държавите-членки се упражнява натиск да предприемат мерки по отношение равнището на цените за международен роуминг, но механизмът за ех апте регулаторна намеса от страна на националните регулаторни органи, предвиден в регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения, се оказва недостатъчен, за да позволи на тези органи да предприемат решителни мерки в интерес на потребителите в тази специфична област.
- (16) Освен това в Резолюцията на Европейския парламент относно регулирането и пазарите на електронните съобщения в Европа⁽¹⁾ се отправя призив към Комисията да разработи нови инициативи за намаляване на високите разходи за трансграничен мобилен телефонен трафик, а в заключенията си Европейският съвет от 23—24 март 2006 г. посочва, че целенасочените, ефективни и интегрирани политики в областта на информационните и комуникационни технологии (ИКТ) — както на равнището на Съюза, така и на национално равнище — са от основно значение за постигането на целите за икономически растеж и производителност и в този смисъл отбелязва значението на намаляването на цените за роуминг за конкурентоспособността.
- (17) Въз основа на очевидни към онзи момент съображения регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения имаше за цел премахването на всички пречки пред търговията между държавите-членки в хармонизираната чрез тази уредба област, наред с другото, и мерките, които оказват въздействие върху цените за роуминг. Това обаче следва да не възпрепятства адаптирането на хармонизираните правила, като се отчитат и други съображения, за да се намерят най-ефективните средства за засилване на конкуренцията на вътрешния пазар на роуминг услуги и за постигане на висока степен на защита на потребителите.
- (18) С настоящия регламент следва да се допусне отклонение от иначе приложимите съгласно регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения, и по-специално Рамковата директива, правила, а именно, че цените за предложенията за услуги следва да се определят чрез търговски договор при отсъствие на значителна пазарна сила, и по този начин да се предостави възможност за въвеждането на допълнителни регулаторни задължения, отразяващи специфичните характеристики на роуминг услугите в рамките на Съюз.
- (19) Пазарите на дребно и на едро на роуминг имат уникални характеристики, които обосновават приемането на изключителни мерки, излизащи извън рамките на иначе наличните механизми по регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения.
- (20) Следва да се използва общ, хармонизиран подход, за да се гарантира, че при пътуване в рамките на Съюза ползвателите на наземни обществени мобилни съобщителни мрежи не заплащат прекомерни цени за роуминг услуги в рамките на Съюза, като по този начин се засилва конкуренцията по отношение на роуминг услугите между доставчиците на роуминг, като се постига висока степен на защита на потребителите и се запазват както стимулите за иновации, така и изборът на потребителите. Предвид трансграничния характер на съответните услуги е необходим такъв общ подход, така че доставчиците на роуминг да могат да действат в рамките на единна съгласувана регулаторна уредба, основаваща се на обективни установени критерии.
- (21) Срокът на действие на Регламент (ЕО) № 717/2007 изтича на 30 юни 2012 г. Преди неговото изтичане Комисията направи преглед в съответствие с член 11 от него, според който се изисква да бъде преценено дали са постигнати целите на посочения регламент и да бъде анализирано развитието на цените на едро и дребно при предоставяне на роуминг клиентите на съобщителни услуги за пренос на глас, SMS и данни. В своя доклад до Европейския парламент и Съвета от 6 юли 2011 г. за резултатите от прегледа на действието на Регламент (ЕО) № 717/2007 Комисията достигна до извода, че е целесъобразно Регламент (ЕО) № 717/2007 да продължи да се прилага след 30 юни 2012 г.
- (22) Данните за развитието на цените на гласовите услуги, SMS и данни при роуминг в рамките на Съюза за периода след влизането в сила на Регламент (ЕО) № 717/2007, включително по-специално данните, събирани всяко тримесечие от националните регулаторни органи и докладвани чрез ОЕПЕС, не съдържат доказателства, които да водят до заключението, че конкуренцията при цените на едро и на дребно се е развила достатъчно и е вероятно да бъде устойчива от юни 2012 г. нататък при отсъствието на регулаторни мерки. Подобни данни показват, че равнищата на цените на роуминга на дребно и на едро все още са много по-високи от националните цени и продължават да са съсредоточени или близки до горните граници, определени от Регламент (ЕО) № 717/2007, при ограничена конкуренцията под тези горни граници.
- (23) Следователно изтичането на 30 юни 2012 г. на срока на регулаторните гаранции, прилагани към роуминг услугите в рамките на Съюза на равнище цени на едро и цени на дребно съгласно Регламент (ЕО) № 717/2007, би създавало сериозна опасност от цени на едро и на дребно за роуминг в рамките на Съюза на равнища, които не отразяват по разумен начин направените разходи във връзка с предоставянето на услугата поради липса на конкурентен натиск на вътрешния пазар на роуминг услуги и поради стремежа на доставчиците на роуминг да увеличат максимално приходите си от предоставянето

⁽¹⁾ ОВ С 285 Е, 22.11.2006 г., стр. 143.

на роуминг услуги, като по този начин би било застрашено постигането на целите на посочения регламент. Следователно регулаторната намеса на пазара на мобилни роуминг услуги следва да продължи след 30 юни 2012 г., за да се осигури доброто функциониране на вътрешния пазар, като се позволи на конкуренцията да се развие, като в същото време на потребителите се гарантира, че ще продължат да се ползват от увереността, че няма да бъдат таксувани по завишени цени в сравнение с конкурентните национални цени.

- (24) Националните регулаторни органи следва да подкрепят целта на политиката, заложена в член 8 от Рамковата директива, във връзка с възможността крайните потребители да разполагат с достъп до информация и да изпращат информация или да ползват приложения и услуги по свой избор.
- (25) С цел да се позволи развитието на по-ефикасен, интегриран и конкурентен пазар на роуминг услуги, следва да няма ограничения, които да възпрепятстват предприятията ефективно да договарят достъпа на едро за предоставяне на роуминг услуги. Следва да бъдат премахнати пречките пред достъпа до такива роуминг услуги на едро, произтичащи от различната възможност за въздействие при договаряне и различната степен на собственост върху инфраструктурата на предприятията. Операторите на виртуални мобилни мрежи (ОВММ) и препродавачите на мобилни съобщителни услуги без собствена мрежова инфраструктура по принцип предоставят роуминг услуги въз основа на търговски договори за роуминг на едро, сключени с операторите на приемащите мобилни мрежи в същата държава-членка. Възможно е обаче търговските преговори да не оставят на ОВММ и препродавачите достатъчен марж за насърчаване на конкуренцията посредством по-ниски цени. Премахването на тези пречки и изравняването на възможността за въздействие при договаряне на ОВММ/препродавачите и операторите на мобилни мрежи чрез задължение за достъп и за горни граници на цените на едро следва да улесни развитието на алтернативни, новаторски и общи за Съюза роуминг услуги и оферти за клиентите. Правилата на регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения, по-специално на Рамковата директива и на Директивата за достъпа, не позволяват разрешаването на този проблем чрез налагане на задължения на операторите със значителна пазарна сила.
- (26) Поради това следва да се въведат правила за уреждане на задължението да се удовлетворяват разумните искания за достъп на едро до обществените мобилни съобщителни мрежи с цел предоставяне на роуминг услуги. Този достъп следва да отговаря на потребностите на тези, които са го поискали. Достъпът следва да се отказва само въз основа на обективни критерии, например техническата осъществимост и необходимостта да се запази целостта на мрежата. При отказ на достъп засегнатата страна би следвало да може да поиска случаят да се разгледа в съответствие с процедурата за решаване на спорове, установена в настоящия регламент. С цел да се

гарантира равнопоставеност достъпът на едро с цел предоставяне на роуминг услуги следва да се предоставя в съответствие с определените в настоящия регламент регулаторни задължения, приложими към търговията на едро, и като се вземат предвид различните елементи на разходите, необходими за предоставянето на такъв достъп. Последователният регулаторен подход към достъпа на едро за предоставяне на роуминг услуги следва да спомогне за избягването на нарушенията на конкуренцията между държавите-членки. ОЕРЕС следва да приеме насоки за достъпа на едро с цел предоставяне на роуминг услуги, като ги съгласува с Комисията и си сътрудничи със заинтересованите страни.

- (27) Задължението за роуминг достъп на едро следва да включва предоставянето на преки роуминг услуги на едро, както и предоставянето на роуминг услуги на едро с цел препродаване от трети лица. Задължението за роуминг достъп на едро следва да обхваща и задължението на оператора на мобилната мрежа да предостави възможност на ОВММ и препродавачите да закупуват регулирани роуминг услуги на едро от агрегаторите на едро, които предоставят единна точка за достъп и стандартизирана платформа за договори за роуминг в целия Съюз. С цел да се гарантира, че операторите предоставят достъп до всички съоръжения, необходими за пряк роуминг достъп на едро и за достъп до препродажба на роуминг на едро за доставчиците на роуминг в разумен срок, следва да се публикува примерна оферта със стандартните условия за пряк роуминг достъп на едро и достъп до препродажба на роуминг на едро. Публикуването на примерната оферта не следва да възпрепятства търговските преговори между търсещите и предоставящите достъп по отношение на равнището на цените в окончателния договор за роуминг на едро или по отношение на допълнителните услуги за достъп на едро, различни от услугите, необходими за пряк роуминг достъп на едро и достъп до препродажба на роуминг на едро.
- (28) Задължението за роуминг достъп на едро следва да обхваща достъпа до всички съставни елементи, необходими за предоставяне на роуминг услуги, като например: мрежови елементи и свързаните с тях съоръжения; съответните програмни системи, включително системите за оперативна поддръжка; информационни системи или бази данни за предварително подаване на заявки, предоставяне, подаване на заявки, поддръжка, ремонт и фактуриране; достъп до системи за транслиране на номера или системи със сходна функционалност; мобилни мрежи и виртуални мрежови услуги.
- (29) Ако търсещите достъп до препродажба на роуминг на едро поискат достъп до съоръжения или услуги извън необходимите за предоставяне на роуминг услуги на дребно, операторите на мобилни мрежи имат право да начислят справедливи и разумни цени за тези съоръжения или услуги. Тези допълнителни съоръжения или услуги биха могли да бъдат например услуги с добавена стойност, допълнителен софтуер и информационни системи или механизми за таксуване.

- (30) Мобилните съобщителни услуги се продават в пакети, като включват както национални, така и роуминг услуги, което ограничава избора на роуминг услуги за потребителя. Тези пакети намаляват прозрачността по отношение на роуминг услугите, тъй като е трудно да се сравняват отделните продукти в рамките на пакетите. Следователно конкуренцията между операторите въз основа на роуминг елемента в мобилния пакет все още не е видима. Улесняването на предоставянето на роуминг като самостоятелна услуга ще отговори на структурните проблеми, като повиши запознатостта на потребителя с цените за роуминг, позволи ясен избор на роуминг услугите от страна на потребителите и по този начин увеличи конкурентния натиск от страна на търсенето. Това следователно ще допринесе за доброто функциониране на вътрешния пазар на роуминг услуги.
- (31) През последните години търсенето на мобилните услуги за пренос на данни от страна на потребителите и предприятията значително се увеличи. Поради високите цени за роуминг на данни обаче използването на тези услуги е сериозно ограничено за потребители и предприятия, които осъществяват презгранична дейност в рамките на Съюза. Като се има предвид, че това е нов пазар и че търсенето от страна на потребителите на роуминг на данни бързо се увеличава, регулираните цени на дребно могат само да поддържат цените около предложените максимални цени, както е случаят с Регламент (ЕО) № 717/2007, вместо да ги снижават допълнително, което следователно потвърждава необходимостта от по-нататъшни структурни мерки.
- (32) Клиентите следва да могат да преминават лесно, в най-краткия възможен срок предвид съответното техническо решение, без санкции и безплатно, към алтернативен доставчик на роуминг услуги или от един алтернативен към друг алтернативен доставчик на роуминг услуги. Клиентите следва да бъдат информирани в ясна, разбираема и лесно достъпна форма за тази възможност.
- (33) Потребителите следва да имат правото да изберат по удобен за тях начин роуминг услуги отделно от своя национален пакет от мобилни услуги. Понастоящем съществуват няколко начина, по които може да се внедри технически отделна продажба на регулирани роуминг услуги на дребно, включително двойна международна идентификация на мобилния абонат (International Mobile Subscriber Identity (IMSI) (две отделни IMSI върху една и съща SIM карта), единична IMSI (споделянето на една IMSI между местния доставчик и доставчика на роуминг услуги) и комбинации от двойна или единична IMSI с техническа възможност, която не пречи на клиента да осъществява достъп до регулирани услуги за роуминг на данни, предоставяни пряко в посетената мрежа, посредством договорености между оператора на местната мрежа и оператора на посетената мрежа.
- (34) Високите цени за роуминг на данни възпират клиентите да използват мобилните услуги за данни при пътуване в Съюза. Предвид нарастващото търсене и значението на услугите за роуминг на данни, следва да не съществуват пречки за използване на алтернативни услуги за роуминг на данни, предоставяни пряко в дадена посетена мрежа, временно или постоянно, независимо от съществуващите договори за роуминг или договорености с местни доставчици и без всякакво допълнително таксуване от тяхна страна. Когато се изисква да предлагат услуги за роуминг на данни, предоставяни пряко в посетена мрежа, местните доставчици и доставчиците на услуги за роуминг на данни следва да си сътрудничат, така че да не възпират клиентите да осъществяват достъп до тези услуги и да ги използват, и следва да осигуряват непрекъснатост на обслужването за останалите роуминг услуги.
- (35) Въпреки че настоящият регламент не следва да определя каквито и да било конкретни технически механизми за отделна продажба на роуминг услуги, а вместо това следва да проправи пътя за най-ефективното и ефикасно решение, включително комбинирано решение, което да бъде разработено от Комисията въз основа на принос от страна на ОЕРЕС, следва да бъдат определени критерии по отношение на техническите характеристики, на които да отговаря техническото решение за отделна продажба на роуминг услуги. Тези критерии следва да включват, *inter alia*, въвеждането на решението по координиран и хармонизиран начин в целия Съюз и да осигурят възможността потребителите да избират бързо и лесно различен доставчик на роуминг услуги без промяна на номера. В допълнение към това не следва да бъде възпрепятствано ползването на роуминг извън Съюза или от клиенти от трети държави в Съюза.
- (36) Следва да се увеличи сътрудничеството и координацията между операторите на мобилни мрежи, за да се позволи от техническа гледна точка координирано и надеждно техническо развитие на предоставянето на отделни роуминг услуги и да не се възпрепятства достъпът до услуги за роуминг на данни, предоставяни пряко в посетена мрежа. Поради това следва да се разработят съответните основни принципи и методики с цел да се позволи бързо приспособяване към променени обстоятелства и техническия напредък. ОЕРЕС, като си сътрудничи със съответните заинтересовани страни, следва да окаже съдействие на Комисията за разработване на технически елементи, за да се позволи отделната продажба на роуминг услуги и за да не се възпрепятства достъпа до услуги за роуминг на данни, предоставяни пряко в посетената мрежа. При необходимост Комисията следва да възложи на Европейския орган по стандартизация задача по изменението на съответните стандарти, които са нужни за хармонизираното въвеждане на отделната продажба на регулираните роуминг услуги на дребно.
- (37) За да се осигурят еднакви условия за прилагане на разпоредбите на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия относно подробни правила за задълженията по отношение на информацията на местните доставчици, както и за техническото решение за отделната продажба на

роуминг услуги. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕО) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията ⁽¹⁾.

- (38) На ОЕРЕС следва да се предоставят правомощия да предоставя по своя собствена инициатива, като отчита настоящия регламент и актовете за изпълнение, приети във връзка с него, конкретни технически насоки за отделната продажба на регулирани роуминг услуги на дребно или по други въпроси, обхванати от настоящия регламент.
- (39) Счита се, че за да бъде отделната продажба на регулирани роуминг услуги на дребно напълно ефективна, тя трябва да се комбинира със задължението за достъп на едро за предоставяне на роуминг услуги, за да се улесни навлизането на пазара на нови или съществуващи участници, включително трансгранични доставчици на роуминг услуги. С това решение ще се избегнат нарушенията на конкуренцията между държавите-членки, като се осигури последователен регулаторен подход, който ще допринесе за развитието на вътрешния пазар. Въвеждането на отделната продажба на регулирани роуминг услуги на дребно обаче ще изисква разумен срок, в който операторите да се адаптират в техническо отношение, и следователно структурните мерки ще доведат до същински и достатъчно конкурентен вътрешен пазар едва след известно време. Ето защо следва временно да се поддържат подходящи максимални цени на едро за предоставяне на роуминг на гласови услуги, SMS и данни, както и подходящи защитни тавани за цените на дребно за тези услуги, за да се осигури, че съществуващите предимства за потребителите се запазват по време на преходния период за въвеждане на такива структурни мерки.
- (40) Във връзка с продължаването на временното регулиране на цените следва да се наложат регулаторни задължения за търговията на дребно и на едро с цел защита на интересите на роуминг клиентите, тъй като опитът е показал, че намаленията в цените на едро за роуминг услуги в рамките на Съюза могат да не доведат до по-ниски цени на дребно за роуминг, поради отсъствието на стимули за това. От друга страна, има опасност предприемането на действия за понижаване на равнището на цените на дребно, без да се отдели внимание на равнището на разходите на едро за предоставянето на тези услуги, да доведе до смущения в нормалното функциониране на вътрешния пазар на роуминг услуги и да не позволи по-висока степен на конкуренция.
- (41) Докато структурните мерки не доведат до достатъчна конкуренция на вътрешния пазар на роуминг услуги, която ще доведе до намаления на разходите на едро,

който на свой ред ще се отразят на клиентите, най-ефективният и пропорционален подход за регулиране на равнището на цените за осъществяване и приемане на роуминг повижавания в рамките на Съюза е определянето на равнището на Съюза на максимални средни цени на едро на минута и ограничаването цените на дребно чрез Евротарифата, въведена с Регламент (ЕО) № 717/2007, чието приложно поле бе разширено с Евро-SMS тарифата, предвидена в Регламент (ЕО) № 544/2009 ⁽²⁾ и което следва да бъде разширено с Евротарифата за данни, предвидена в настоящия регламент. Средната цена на едро следва да се прилага между всеки два мобилни оператора в Съюза за определен период.

- (42) Преходните Евротарифа за гласови услуги, Евро-SMS тарифа и Евротарифа за данни следва да бъдат установени на защитно равнище, което, като гарантира, че предимствата за потребителите са не само запазени, но са дори увеличени през преходния период за въвеждане на структурните мерки, осигурява достатъчен марж за доставчиците на роуминг и насърчава конкуренцията между предложенията за роуминг на по-ниски цени. През посочения период доставчиците на роуминг следва активно да представят на вниманието на клиентите информация за Евротарифите и да ги предлагат на всички свои роуминг клиенти безплатно и по ясен и прозрачен начин.
- (43) Преходните Евротарифа за гласови услуги, Евро-SMS тарифа и Евротарифа за данни, които ще се предлагат на роуминг клиентите, следва да съответстват на разумен марж над разходите на едро за предоставяне на роуминг услуга, като същевременно на доставчиците на роуминг се дава свобода да се конкурират, като разграничават предложенията си и приспособяват ценовите си структури към пазарните условия и предпочитанията на потребителите. Такива защитни тавани следва да се определят на равнища, на които няма да засегнат предимствата за конкуренцията от структурните мерки и биха могли да бъдат премахнати, след като структурните мерки са имали възможността да осигурят конкретни ползи за клиентите. Този регулаторен подход не следва да се прилага за частта от тарифата, която се начислява за предоставянето на услуги с добавена стойност, а само за тарифите за свързване с такива услуги.
- (44) Този регулаторен подход следва да бъде прост за прилагане и наблюдаване, за да се намали административната тежест както за операторите и доставчиците на роуминг, засегнати от свързаните с него изисквания, така и за националните регулаторни органи, натоварени с надзора и прилагането му. Той следва също така да бъде прозрачен и незабавно разбираем за всички

⁽¹⁾ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 544/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 717/2007 относно роуминга в обществени мобилни телефонни мрежи в рамките на Общността и на Директива 2002/21/ЕО относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (ОВ L 167, 29.6.2009 г., стр. 12).

клиенти на мобилни услуги в рамките на Съюза. Освен това той следва да осигурява сигурност и предвидимост за операторите, предоставящи роуминг услуги на едро и на дребно. По тази причина в настоящия регламент следва да се определят в парично изражение максималните цени на минута за търговия на едро и на дребно.

- (45) В така определената максимална средна цена на едро за минута следва да са отчетени различните елементи, включени в осъществяването на роуминг повикване в рамките на Съюза, и по-специално разходите за генериране и терминиране на повиквания в мобилните мрежи, включително режийни разходи, сигнализиране и транзитиране. Най-подходящият ориентир при генериране на повикване и при терминиране на повикване е средната цена за терминиране в мобилна мрежа на операторите на мобилни мрежи в Съюза, основаваща се на информацията, предоставена от националните регулаторни органи и публикувана от Комисията. Следователно максималната средна цена за минута, установена с настоящия регламент, следва да се определи, като се вземе предвид средната цена за терминиране в мобилна мрежа, която предоставя ориентир за включените разходи. Максималната средна цена на едро за минута следва да се намалява ежегодно, за да се отчетат намаленията в цените за терминиране в мобилни мрежи, налагани периодично от националните регулаторни органи.
- (46) Преходната Евротарифа за гласови услуги, приложима за предоставяне на дребно, следва да гарантира на роуминг клиентите, че при осъществяване или приемане на регулирано роуминг повикване те няма да бъдат таксувани по прекомерно висока цена, като същевременно на доставчика на роуминг се оставя достатъчен марж, даващ възможност за разграничаване на продуктите, които предлагат на клиентите.
- (47) През преходния период на прилагане на защитни тавани всички потребители следва да бъдат информирани и да разполагат с възможността да изберат без допълнителни такси или предварителни условия проста тарифа за роуминг, която да не превишава максималните цени. Разумната разлика между разходите на едро и цените на дребно следва да гарантира на доставчиците на роуминг покриването на всички техни специфични разходи за роуминга на дребно, включително съответна част от разходите за маркетинг и субсидиране на предоставянето на мобилни телефонни апарати, и да им осигурява достатъчен остатък за реализиране на разумна възвръщаемост. Преходните Евротарифа за гласови услуги, Евро-SMS тарифа и Евротарифа за данни са подходящо средство за осигуряване на защита за потребителите и същевременно на гъвкавост за доставчиците на роуминг. В съответствие с цените на едро максималните равнища на Евротарифата за гласови услуги, Евро-SMS тарифата и Евротарифата за данни следва да намаляват ежегодно.
- (48) По време на преходния период на прилагане на защитните тавани новите роуминг клиенти следва да бъдат изцяло информирани по ясен и разбираем начин

за набора от съществуващи тарифи за роуминг в рамките на Съюза, включително за тарифите, съобразени с преходните Евротарифа за гласови услуги, Евро-SMS тарифа и Евротарифа за данни. Съществуващите роуминг клиенти следва да имат възможността в рамките на определен период от време да изберат нова тарифа в съответствие с преходните Евротарифа за гласови услуги, Евро-SMS тарифа и Евротарифа за данни или всяка друга роуминг тарифа. Ако съществуващите роуминг клиенти не са направили своя избор в рамките на този период от време, целесъобразно е да се направи разграничение между тези, които вече са избрали определена роуминг тарифа или пакет преди влизането в сила на настоящия регламент, и тези, които не са направили това. Последните следва автоматично да бъдат прехвърлени към тарифа, която отговаря на изискванията на настоящия регламент. Роуминг клиенти, които вече се ползват от специални роуминг тарифи или пакети, които съответстват на личните им изисквания и които те са избрали на тази основа, следва да продължат да се ползват от вече избраната от тях тарифа или пакет, ако направят избор да останат на тази тарифа пред своя доставчик на роуминг, след като са им били напомнени действащите тарифни условия и приложимите Евротарифи. Такива специални роуминг тарифи или пакети биха могли да включват например фиксирани цени за роуминг, необществени тарифи, тарифи с допълнителни фиксирани цени за роуминг, тарифи с цени на минута, по-ниски от максималната Евротарифа за гласови услуги, Евро-SMS тарифа и Евротарифа за данни или тарифи с такси за установяване на връзка.

- (49) Тъй като настоящият регламент следва да представлява специална мярка по смисъла на член 1, параграф 5 от Рамковата директива и тъй като доставчиците на роуминг услуги в рамките на Съюза могат да бъдат задължени с настоящия регламент да направят промени в тарифите си за роуминг на дребно, така че да се съобразят с изискванията му, тези промени не следва да поразжат за мобилните клиенти никакви права по националното законодателство, транспониращо регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения, да прекратят своите договори.
- (50) Настоящият регламент не следва да засяга възможността на потребителите да се правят новаторски оферти, които са по-изгодни от определените в настоящия регламент преходни Евротарифа за гласови услуги, Евро-SMS тарифа и Евротарифа за данни, а по-скоро следва да насърчава новаторските оферти за по-ниски тарифи към роуминг клиентите, по-специално в отговор на допълнителен конкурентен натиск, породен от структурните разпоредби на настоящия регламент. Настоящият регламент не изисква цените за роуминг да бъдат отново въведени в случаите, когато те вече са били премахнати изцяло, нито изисква съществуващите цени за роуминг да бъдат повишени до преходните защитни тавани, определени в настоящия регламент.

- (51) Когато максималните цени не са посочени в евро, приложимите първоначални горни граници и преразгледаните равнища на тези горни граници следва да се определят в съответните валути чрез прилагане на референтните обменни курсове, публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз* на датата, посочена в настоящия регламент. Когато няма издание на посочената дата, следва да се прилагат референтните обменни курсове, публикувани в първото издание на *Официален вестник на Европейския съюз* непосредствено след тази дата, в което се съдържа подобни референтни обменни курсове. С цел потребителите да бъдат защитени от повишаване на цените на дребно за регулираните роуминг услуги (регулирани услуги за роуминг на гласови услуги, SMS съобщения или данни) в резултат на промени в референтния обменен валутен курс на валути, различни от еврото, държавите-членки, чиято парична единица е различна от еврото, следва да имат правото да използват средната стойност на няколко последователни референтни обменни курса, за да определят максималните цени на дребно в тяхната валута.
- (52) Практиката на някои оператори на мобилни мрежи да таксуват предоставянето на едро на повиквания при роуминг на база минимални периоди за таксуване до 60 секунди вместо при период на таксуване на база секунда, каквато е обичайната практика за други таксувания на едро за взаимно свързване, нарушава условията за конкуренция между тези оператори и операторите, които прилага различни методи на таксуване, а също така засяга последователното прилагане на максималните цени на едро, въведени от настоящия регламент. В допълнение това представлява допълнително таксуване, което, повишавайки разходите на едро, има неблагоприятни последици за цените на дребно на гласовите роуминг услуги. Следователно от операторите на мобилни мрежи следва да се изисква таксуването на предоставянето на едро на регулираните роуминг повиквания да бъде на база една секунда.
- (53) Според предшественика на ОЕРЕС — GER, практиката на мобилните оператори да използват интервали за таксуване, които са над една секунда, при таксуване на роуминг услуги на дребно увеличава с 24 % обичайната сметка за изходящи повиквания по Евротарифата за гласови услуги и с 19 % за входящи повиквания. Освен това GER посочи, че тези увеличения са форма на скрито таксуване, тъй като не са достатъчно прозрачни за повечето потребители. По тази причина GER препоръча да бъдат взети спешни мерки спрямо различните практики на таксуване на равнище цени на дребно по Евротарифата за гласови услуги.
- (54) Въпреки че с въвеждането на Евротарифата в Съюза Регламент (ЕО) № 717/2007 установи общ подход, чрез който да се гарантира, че роуминг клиентите не са таксувани по прекалено високи цени за регулираните роуминг повиквания, различните практики за определяне на базата за таксуване, използвани от мобилните оператори, сериозно накърняват последователното прилагане на регламента. Това също така означава, че въпреки трансграничния характер на роуминг услугите на територията на Съюза, съществуват различни подходи при таксуването на регулирани роуминг повиквания, които нарушават условията на конкуренция на вътрешния пазар.
- (55) Ето защо следва да бъде въведен нов набор от правила относно определянето на базата за таксуване по Евротарифата за гласови услуги на равнище цени на дребно, за да се укрепи допълнително вътрешният пазар и за да се осигури еднакво високо равнище на защита на потребителите на роуминг услуги в рамките на целия Съюз.
- (56) Следователно от доставчиците на дребно на регулирани роуминг повиквания следва да бъде изисквано да таксуват своите клиенти на база една секунда за всички повиквания по Евротарифата за гласови услуги, с изключение единствено на възможността за прилагане на минимален първоначален период за таксуване от не повече от 30 секунди за изходящи повиквания. Това ще позволи на доставчиците на роуминг да покриват всички оправдани разходи за установяване на връзка и ще им даде възможност за гъвкавост в конкуренцията, като предлагат по-къси минимални периоди за таксуване. В същото време никакъв минимален първоначален период за таксуване не е оправдан при входящите повиквания по Евротарифата за гласови услуги, тъй като стойността на направените разходи за предоставяне на едро се определя на база една секунда, а каквито и да било други специфични разходи за първоначално установяване на връзката вече са покрити от таксите за терминиране в мобилни мрежи.
- (57) Клиентите не следва да са принудени да заплащат получаването на съобщения по гласовата поща в посетената мрежа, тъй като те не могат да контролират времетраенето на тези съобщения. Това не следва да засяга други приложими такси за съобщения по гласовата поща, например за прослушване на такива съобщения.
- (58) Клиентите, живеещи в граничните райони, не следва да получават ненужно високи сметки поради неосъзнато използване на роуминг. Ето защо доставчиците на роуминг следва да предприемат разумни мерки, с които да защитят клиентите от заплащане на роуминг, когато се намират в собствената си държава-членка. Това следва да включва подходящи мерки за информиране, за да се даде възможност на клиентите активно да се предпазват от подобни случаи на неосъзнато използване на роуминг. Националните регулаторни органи следва да осъзнават положението на клиентите, които се сблъскват с проблема да заплащат за роуминг, въпреки че се намират на територията на собствената си държава-членка, и следва да предприемат подходящи мерки за ограничаването на този проблем.
- (59) По отношение на роуминг услугите за SMS съобщения, подобно на случая с гласовите роуминг повиквания, има значителен риск, ако бъдат въведени задължения само във връзка с цените на едро, това да не доведе автоматично до по-ниски равнища на цените за клиентите на дребно. От друга страна, ако се предприемат действия за понижаване на равнището на цените на дребно, без да се отдели внимание на равнището на разходите на едро, свързани с предоставянето на тези услуги, това може да затрудни положението на някои доставчици на роуминг, по-специално на по-малките доставчици на роуминг, като увеличи риска от ценови натиск.

- (60) Освен това, поради особената структура на пазара на роуминг услуги и неговия презграничен характер, регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения не предостави на националните регулаторни органи подходящи инструменти за ефективно справяне с проблемите с конкуренцията, които са в основата на високите равнища на цените на едро и на дребно за регулираните роуминг услуги за SMS съобщения. По този начин не се осигурява доброто функциониране на вътрешния пазар и това следва да бъде коригирано.
- (61) Ето защо следва да бъдат наложени регулаторни задължения по отношение на регулираните роуминг услуги за SMS съобщения на равнище цени на едро, за да се установи по-разумна връзка между цените на едро и направените разходи за предоставяне на услугата, а на равнище цени на дребно — за преходен период, за да се защитят интересите на роуминг клиентите, докато структурните мерки започнат да дават резултат.
- (62) Докато структурните мерки не доведат до достатъчна конкуренция на пазара на роуминг услуги, най-ефективният и пропорционален подход за регулиране на равнището на цените на едро за регулирани SMS съобщения при роуминг е определянето, на равнището на Съюза, на максимална средна цена за изпращане на SMS от посетена мрежа. Средната цена на едро следва да се прилага между всеки два оператора в Съюза за определен период.
- (63) Максималната цена на едро за регулирани SMS съобщения при роуминг следва да включва всички разходи, направени от доставчика на услугата на едро, включително, *inter alia*, за генерирането, транзита и непокрытите разходи за терминиране на SMS съобщения при роуминг в посетената мрежа. Следователно на доставчиците на едро на регулирани роуминг услуги за SMS съобщения следва да бъде забранено да налагат отделна такса за терминирането на SMS съобщения при роуминг в тяхната мрежа, за да се гарантира последователното прилагане на правилата, установени с настоящия регламент.
- (64) За да се гарантира, че максималните цени за роуминг услуги за SMS съобщения на едро са близки до равнищата, които съответстват на направените разходи за предоставяне на услугата, и че при предлагането на дребно може да се развива конкуренция, максималните цени на едро за регулирани SMS съобщения следва да претърпят последователни намаления.
- (65) В Регламент (ЕО) № 544/2009 бе отчетено че, при липса на структурни елементи, чрез които да се въведе конкуренция на пазара на роуминг услуги, най-ефективният и пропорционален подход за регулиране на равнището на цените на дребно за SMS съобщения при роуминг в рамките на Съюза е въвеждането на изискване мобилните оператори да предлагат на своите роуминг клиенти Евро-SMS тарифа, която не надхвърля определена максимална цена.
- (66) Докато структурните мерки станат ефективни, преходната Евро-SMS тарифа следва да бъде задържана на защитно равнище, което осигурява запазване на съществуващите предимства за потребителите, като същевременно гарантира достатъчен марж за доставчиците на роуминг и отразява по-разумно съответните разходи за предоставяне на услугата.
- (67) Ето защо преходната Евро-SMS тарифа, която може да се предлага на роуминг клиентите, следва да отразява един разумен марж над разходите за предоставяне на регулирани роуминг услуги за SMS съобщения, като същевременно на доставчиците на роуминг се предоставя свобода да се конкурират, като диференцират предложенията си и приспособяват ценовите си структури към пазарните условия и предпочитанията на потребителите. Този защитен таван следва да се определи на равнище, на което няма да засегне предимствата за конкуренцията от структурните мерки и би могъл да бъде премахнат, след като структурните мерки започнат да дават резултат. Този регулаторен подход не следва да се прилага към SMS услугите с добавена стойност.
- (68) От роуминг клиентите не следва да се изисква да плащат каквито и да било допълнителни такси за получаване на регулирано SMS съобщение или съобщение по гласовата поща при роуминг в посетена мрежа, тъй като подобни разходи за терминиране вече са покрити от цената на дребно, определена за изпращане на SMS съобщение или съобщение по гласовата поща при роуминг.
- (69) Евро-SMS тарифата следва да се прилага автоматично за всеки нов или вече съществуващ роуминг клиент, който не е избрал изрично или не избира изрично специална роуминг тарифа за SMS съобщения или пакет за роуминг услуги, включващ регулирани роуминг услуги за SMS съобщения.
- (70) SMS съобщението представлява кратко текстово съобщение (Short Message Service) и се различава ясно от други съобщения като MMS съобщенията или съобщенията по електронната поща. За да се гарантира, че настоящият регламент продължава да запазва своята ефективност и да постига напълно своите цели, следва да бъдат забранени каквито и да е промени в техническите параметри на SMS съобщението при роуминг, които биха го разграничили от вътрешно SMS съобщение.
- (71) Данните, събрани от националните регулаторни органи, показват, че се запазват високите равнища на средните цени на едро за услуги за роуминг на данни, налагани от операторите на посетената мрежа на доставчиците на роуминг, обслужващи роуминг клиентите. Въпреки че изглежда, че съществува тенденция към намаляване на тези цени на едро, те все още са много високи спрямо направените разходи.
- (72) Устойчиво високите цени на едро за услуги за роуминг на данни се дължат най-вече на високите цени на едро, налагани от операторите на неpreferred мрежи. Подобни цени се обясняват с ограниченията в управлението на трафика, които не насърчават операторите да намаляват едностранно своите стандартни цени на едро, тъй като трафикът ще бъде получаван независимо от начислената цена. Това води до изключително големи различия в разходите на едро. В някои случаи цените на едро за роуминг на данни, прилагани за неpreferred мрежи, са шест пъти по-високи от прилаганите за preferred мрежа. Тези прекомерно високи цени на

едро за услуги за роуминг на данни водят до сериозни нарушения на условията за конкуренция между мобилните оператори в рамките на Съюза, което пречи на доброто функциониране на вътрешния пазар. Те също така ограничават възможностите на доставчиците на роуминг да предвидят своите разходи на едро и следователно да осигуряват на своите клиенти прозрачни и конкурентни пакети на цени на дребно. С оглед на ограничените възможности на националните регулаторни органи да решават ефективно тези проблеми на национално равнище, следва да се прилага максимална цена на едро за услуги за роуминг на данни. Поради това следва да бъдат наложени регулаторни задължения по отношение на регулираните услуги за роуминг на данни на едро, за да се установи по-разумна връзка между цените на едро и направените разходи за предоставяне на услугата, а на равнище цени на дребно — да се защитят интересите на роуминг клиентите.

(73) Доставчиците на роуминг не следва да налагат такси на роуминг клиента за каквато и да е регулирана услуга за роуминг на данни, докато роуминг клиентът не приеме предоставянето на тази услуга.

(74) Приложното поле на настоящия регламент следва да включва предоставянето в рамките на Съюза на услуги за роуминг на данни на дребно. Специалните характеристики на пазарите на роуминг услуги, обосновали приемането на Регламент (ЕО) № 717/2007 и налагането на задължения на мобилните оператори във връзка с предоставянето на гласови роуминг повиквания и SMS съобщения в рамките на Съюза, намират приложение и при предоставянето в рамките на Съюза на услуги за роуминг на данни на дребно. Подобно на гласовите услуги и услугите за SMS съобщения при роуминг, услугите за роуминг на данни не се закупуват отделно на национално равнище, а представляват част от по-голям търговски пакет от услуги на дребно, купуван от клиентите от техния доставчик на роуминг, като по този начин се ограничават действащите конкурентни сили. Също така поради трансграничния характер на съответните услуги националните регулаторни органи, отговорни за защитата и подкрепата на интересите на пребиваващите на тяхна територия клиенти на мобилни оператори, не могат да контролират поведението на операторите на посетените мрежи, намиращи се в други държави-членки.

(75) Както при вече въведените регулаторни мерки за гласови услуги и услуги за SMS съобщения, докато структурните мерки не доведат до достатъчна конкуренция, най-ефективният и пропорционален подход за регулиране на равнището на цените на услугите за роуминг на данни на дребно в рамките на Съюза през преходен период е да се въведе изискване към доставчиците на роуминг да предлагат на своите роуминг клиенти преходна Евротарифа за данни, която не надхвърля определена максимална цена. Евротарифата за данни следва да бъде

установена на защитно равнище, което осигурява защита на потребителите, докато структурните мерки започнат да дават резултат, като същевременно гарантира достатъчен марж за доставчиците на роуминг и отразява по-разумно направените разходи за предоставяне на услугата.

(76) Ето защо преходната Евротарифа за данни, която може да се предлага на роуминг клиентите, следва да отразява един разумен марж над разходите за предоставяне на регулирани услуги за роуминг на данни, като същевременно на доставчиците на роуминг се предоставя свобода да се конкурират, като диференцират предложенията си и приспособяват ценовите си структури към пазарните условия и предпочитанията на потребителите. Този защитен таван следва да се определи на равнище, на което няма да засегне предимствата за конкуренцията от структурните мерки и може да бъде премахнат, след като структурните мерки са могли да осигурят конкретни и дълготрайни ползи за потребителите. Подобно на подхода, следван при роуминг на гласови услуги и SMS съобщения, предвид планираните намаления на разходите за предоставяне на услуги за роуминг на данни на дребно, максималните регулирани цени за преходната Евротарифа за данни следва плавно да намаляват.

(77) Преходна Евротарифа за данни следва да се прилага автоматично за всеки нов или вече съществуващ роуминг клиент, който не е избрал изрично или не избира изрично специална тарифа за роуминг на данни или пакет роуминг услуги, включващ регулирани услуги за роуминг на данни.

(78) За да се гарантира, че клиентите заплащат услугите за пренос на данни, които действително използват, и да се избегнат проблемите, наблюдавани с гласовите услуги след въвеждането на Регламент (ЕО) № 717/2007 със скритите такси за потребителя, дължащи се на прилаганите от операторите ценови механизми, преходната Евротарифа за данни следва да се прилага на килобайт. Такова таксуване съответства на ценовия механизъм, който вече се прилага за търговията на едро.

(79) Доставчиците на роуминг могат да предлагат справедлива и включваща всички услуги месечна фиксирана цена, за която не се прилагат никакви максимални цени, и която може да включва всички роуминг услуги в рамките на Съюза.

(80) За да се гарантира, че всички ползватели на мобилна гласова телефония могат да се възползват от разпоредбите на настоящия регламент, преходните ценови изисквания за търговията на дребно следва да се прилагат независимо от това, дали роуминг клиентите имат с доставчика си на роуминг договор за предплатена услуга или за абонамент, и независимо от това, дали доставчикът на роуминг разполага със собствена мрежа или е оператор на виртуална мобилна мрежа, или е препродавач на мобилни гласови телефонни услуги.

- (81) Когато доставчиците на мобилни телефонни услуги в Съюза сметат, че предимствата от оперативната съвместимост и възможностите за връзка от край до край за техните клиенти са застрашени от прекратяването или от опасността от прекратяване на техните договори за роуминг с оператори на мобилни мрежи в други държави-членки, или когато нямат възможност да предоставят на своите клиенти обслужване в друга държава-членка поради липсата на договор с поне един мрежови доставчик на едро, националните регулаторни органи следва да използват, при необходимост, правомощията по член 5 от Директивата за достъп, за да осигурят съответния достъп и взаимното свързване, така че да се гарантира такава връзка от край до край и оперативната съвместимост на услугите, като се вземат предвид целите по член 8 от Рамковата директива, и по-специално създаването на пълноценно функциониращ вътрешен пазар на електронни съобщителни услуги.
- (82) За да се повиши прозрачността на цените на дребно за роуминг услугите и за да се улеснят роуминг клиентите при вземането на решения относно използването на мобилните им устройства, докато се намират в чужбина, доставчиците на мобилни съобщителни услуги следва да предоставят на своите роуминг клиенти безплатна информация за приложимите за тях цени за роуминг при използване на роуминг услуги в посетената държава-членка. Тъй като е възможно някои групи клиенти да са добре информирани за цените на роуминга, доставчиците на роуминг следва да предоставят възможност за лесен отказ от тази услуга за автоматични съобщения. Нещо повече, доставчиците следва активно да предоставят на своите клиенти, при условие че последните се намират в Съюза, при поискване и безплатно, допълнителна информация за цените на минута, на SMS или на мегабайт данни (с включен ДДС) за осъществяване или приемане на гласови повиквания и за изпращане и получаване на SMS, MMS и други услуги за пренос на данни в посетената държава-членка.
- (83) Прозрачността изисква също така доставчиците да предоставят информация относно цените за роуминг, и по-специално относно Евротарифата за гласови услуги, Евро-SMS тарифата и Евротарифата за данни и включващата всички услуги на фиксирана цена, ако предлагат такава, при сключване на абонаментен договор, както и при всяка промяна в цените за роуминг. Доставчиците на роуминг следва да предоставят информация относно цените за роуминг по подходящ начин като например с фактури, по интернет, с телевизионни реклами или с пряка пощенска реклама. Цялата информация и офертите следва да бъдат ясни, разбираеми, позволяващи сравнение и прозрачни по отношение на предлаганите цени и услуги. Рекламирането на оферти за роуминг и предлагането им на потребителите следва да се извършва в пълно съответствие със законодателството за защита на потребителите, по-специално Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар („Директива за нелоялни търговски практики“) ⁽¹⁾. Доставчиците на роуминг следва да гарантират, че всички техни роуминг клиенти са запознати с наличието на регулирани тарифи през съответния период и следва да им изпратят ясно и обективно писмено съобщение, в което се описват условията на Евротарифата за гласови услуги, Евро-SMS тарифата и Евротарифата за данни и правото на преминаване към тях и на прекратяване на използването им.
- (84) Освен това следва да бъдат взети мерки за подобряване на прозрачността на цените на дребно за всички услуги за роуминг на данни, по-специално — да бъде преодолян проблемът „шок от сметката“, който представлява пречка пред доброто функциониране на вътрешния пазар, а на роуминг клиентите да се предоставят средствата, от които те се нуждаят, за да проследяват и контролират своите разходи за услуги за роуминг на данни. Също така следва да няма пречки пред появата на приложения или технологии, които могат да заменят или да съставляват алтернатива на роуминг услугите като например услугите Wi-Fi.
- (85) Доставчиците на роуминг следва по-специално да предоставят на своите роуминг клиенти безплатна персонализирана информация относно цените, на които ще им бъдат предоставяни услуги за роуминг на данни, винаги, когато тези клиенти започнат да ползват услуга за роуминг на данни при влизането си в друга държава. Такава информация следва да бъде предоставяна до тяхното мобилно устройство по начина, който е най-подходящ за нейното получаване и разбиране и който позволява лесен последващ достъп до нея.
- (86) За да бъдат улеснени клиентите в разбирането на финансовите последици от използването на услуги за роуминг на данни и за да им се предостави възможност да проследяват и контролират своите разходи, преди и след сключването на договор доставчиците на роуминг следва да предоставят на своите клиенти информация за цените за регулираните услуги за роуминг на данни. Тази информация би могла да включва примери за приблизителния обем данни, които са използвани например за изпращане на съобщение по електронната поща, изпращане на изображение, уеб-браузиринг и използване на мобилни приложения.
- (87) Освен това, за да се избегнат шоковете от сметката, доставчиците на роуминг следва да определят една или повече парични максимална граница и/или максимална граница по отношение на обема данни за дължимите им суми за услуги за роуминг на данни, изразени във валутата, в която роуминг клиентът получава фактури, които мобилните оператори следва да предлагат безплатно и със съответното съобщение във форма, която позволява последващ достъп до него, на всички свои роуминг клиенти при приближаване на тази горна граница. При достигане на определената максимална граница клиентите следва да спрат да получават или да бъдат таксувани за такива услуги, освен ако те изрично поискат тези услуги да продължат да бъдат предоставяни в съответствие с реда и условията, посочени в съобщението. В този случай те следва да получат безплатно

⁽¹⁾ ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22.

- потвърждение във форма, която позволява последващ достъп до него. Роуминг клиентите следва да получат възможността да изберат която и да е от тези максимални граници — парична максимална граница или максимална граница по отношение на обема данни — в рамките на разумен срок или да изберат към тях да не се прилага подобна горна граница. Освен ако клиентите заявят друго, към тях следва да се прилага система за определяне на горна граница по подразбиране.
- (88) Тези мерки за повишаване на прозрачността следва да бъдат разглеждани като минимални защитни мерки в полза на роуминг клиентите и следва да не ограничават доставчиците на роуминг в предлагането на клиентите на други механизми, които ще им помогнат да предвидят и да контролират своите разходи за услуги за роуминг на данни. Така например много доставчици на роуминг разработват нови оферти с фиксирана цена на дребно, които позволяват роуминг на данни за определена цена през определен период от време в рамките на „разумна“ горна граница по отношение на обема. Също така някои доставчици на роуминг разработват системи, позволяващи на техните роуминг клиенти да получават актуализирана информация в реално време относно натрупаните дължими суми за роуминг на данни. За да се осигури доброто функциониране на вътрешния пазар, това развитие на местните пазари следва да бъде отразено в хармонизираните правила.
- (89) Клиентите, ползващи предплатени тарифи, могат също да пострадат от шок от сметката при използването на услуги за роуминг на данни. Поради тази причина разпоредбите за определяне на горни граници следва да се прилагат и по отношение на тези клиенти.
- (90) Съществуват значителни различия между регулираните тарифи за роуминг в рамките на Съюза и тарифите за роуминг, налагани на клиентите, когато пътуват извън Съюза, и които са съществено по-високи от тарифите в Съюза. Поради отсъствието на последователен подход по отношение на прозрачността и защитните мерки във връзка с роуминга извън територията на Съюза, потребителите нямат сигурност относно своите права и поради това често се страхуват да използват мобилни услуги при пътуване в чужбина. Предоставянето на прозрачна информация на потребителите би могло не само да им помогне да вземат решение как да използват мобилното си устройство при пътувания в чужбина (в рамките на Съюза и извън него), но и да изберат измежду доставчиците на роуминг. Следователно е необходимо да се разреши проблемът с липсата на прозрачност и защитата на потребителите чрез прилагането на някои мерки за прозрачност и защитни мерки и по отношение на роуминг услугите, предоставяни извън Съюза. Тези мерки биха улеснили конкуренцията и биха подобрили функционирането на вътрешния пазар.
- (91) Ако операторът на посетената мрежа в посетената държава извън Съюза не позволява на доставчика на роуминг да наблюдава потреблението на своите клиенти в реално време, доставчикът на роуминг не следва да бъде задължен да предоставя максималната парична граница или максималната граница по отношение на обема данни с цел защита на клиентите.
- (92) Националните регулаторни органи, отговарящи за изпълнението на задачите, предвидени в регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения, следва да разполагат с необходимите правомощия за контрол и прилагане на предвидените в настоящия регламент задължения в рамките на своята териториална компетентност. Те следва да следят и развитието на цените за гласови услуги и за услуги за пренос на данни за роуминг клиентите при пътуване в рамките на Съюза, включително, когато е целесъобразно, специфичните разходи, свързани с осъществяване и приемани повиквания при роуминг в най-отдалечените региони на Съюза, и необходимостта да се гарантира, че тези разходи могат в достатъчна степен да се възстановяват на пазара на едро и че не са използвани техники за управление на трафика за ограничаване на избора във вреда на клиентите. Те следва да осигуряват на заинтересованите лица актуална информация за прилагането на настоящия регламент и да публикуват резултатите от тези наблюдения на всеки шест месеца. Информацията следва да се предоставя отделно за корпоративни клиенти, за клиенти, сключили договори за абонамент, и за клиенти на предплатена услуга.
- (93) Вътрешният роуминг в най-отдалечените региони на Съюза, в които лицензите за мобилна телефония се различават от лицензите, издавани в останалата част от националната територия, би могъл да се ползва с намаления в цените, равняващи се на намаленията, приложени на вътрешния пазар за роуминг услуги. Прилагането на настоящия регламент не следва да води до по-неблагоприятно ценово третиране за клиенти, които ползват вътрешни роуминг услуги, в сравнение с клиенти, които ползват роуминг услуги в рамките на Съюза. За тази цел националните органи могат да предприемат допълнителни мерки, съобразени с правото на Съюза.
- (94) При определяне на системата от санкции, приложими за нарушения на настоящия регламент, държавите-членки следва, *inter alia*, да отчетат възможността доставчиците на роуминг да компенсират клиентите си за всяко забавяне или пречка да преминат към алтернативен доставчик на роуминг, в съответствие с тяхното национално законодателство.
- (95) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно създаване на общ подход, чрез който да се гарантира, че при пътуване в рамките на Съюза ползвателите на обществени мобилни съобщителни мрежи не заплащат прекомерно високи цени за роуминг услуги в рамките на Съюза, с което да се постигне висока степен на защита на потребителите чрез повишаване на конкуренцията между доставчиците на роуминг, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки по сигурен, хармонизиран и своевременно начин,

поради което могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

- (96) Регулаторните задължения относно цените на едро за роуминг на гласови услуги, SMS и данни следва да бъдат запазени, докато структурните мерки започнат да дават резултати и конкуренцията на пазарите на едро се развие в достатъчна степен. Освен това тенденциите в развитието на пазара понастоящем сочат, че услугите за пренос на данни постепенно ще се превърнат в най-важния сегмент от мобилните услуги, а при услугите за роуминг на данни на едро се наблюдава най-голяма динамика, с цени, които са значително под сегашните регулирани нива.
- (97) Защитните тавани за цените на дребно следва да се установят на достатъчно високо равнище, което да не нарушава потенциалните конкурентни предимства на структурните мерки, и могат изцяло да бъдат премахнати, след като тези мерки започнат да дават резултат и осигурят развитието на същински вътрешен пазар. Поради това защитните тавани за цените на дребно следва непрекъснато да се понижават и впоследствие да отпаднат.
- (98) Комисията следва да направи преглед на ефективността на настоящия регламент с оглед на неговите цели и принос за прилагането на регулаторната рамка от 2002 г. за електронните съобщения и доброто функциониране на вътрешния пазар. Във връзка с това Комисията следва да разгледа въздействието върху конкурентното положение на доставчиците на мобилни съобщителни услуги с различна големина и от различни части от Съюза, развитието, тенденциите и степента на прозрачност на цените на дребно и на едро и тяхната връзка с действителните разходи, степента, до която допусканията, направени в оценката на въздействието, придружаваща настоящия регламент, са се потвърдили, разходите за приваждане в съответствие, както и въздействието върху инвестициите. Комисията следва също така да разгледа, като отчита технологичното развитие, наличието и качеството на услугите, които представляват алтернатива на роуминга (като например достъп чрез Wi-Fi).
- (99) Регулаторните задължения за цените на едро и дребно за роуминг на гласови услуги, SMS и данни следва да бъдат запазени, за да бъдат защитени потребителите, докато конкуренцията при цените на едро и на дребно не се е развила достатъчно. За тази цел до 30 юни 2016 г. Комисията следва да направи оценка дали целите на настоящия регламент са били постигнати, включително дали структурните мерки са били приложени напълно и дали конкуренцията се е развила достатъчно на вътрешния пазар на роуминг услуги. Ако Комисията стигне до извода, че конкуренцията не се е развила достатъчно, Комисията следва да представи подходящи предложения на Европейския парламент и Съвета, за да гарантира, че потребителите ще бъдат защитени в подходяща степен от 2017 година нататък.

- (100) След извършването на посочения преглед и за да се гарантира непрекъснатото наблюдение на роуминг услугите в Съюза, Комисията следва да подготвя на всеки две години доклад до Европейския парламент и Съвета, който да включва обобщение на последните тенденции в областта на роуминг услугите и междинна оценка на напредъка в постигането на целите на настоящия регламент, както и възможни алтернативи за постигането на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и приложно поле

1. С настоящия регламент се въвежда общ подход, за да се гарантира, че при пътуване в рамките на Съюза ползвателите на обществени мобилни съобщителни мрежи не заплащат прекомерни цени за роуминг услуги в Съюза в сравнение с конкурентните национални цени, когато осъществяват или приемат повиквания, когато изпращат и получават SMS съобщения и когато използват съобщителни услуги за пренос на данни с пакетна комутация, като по този начин се допринася за доброто функциониране на вътрешния пазар и същевременно се постига висока степен на защита на потребителите, насърчават се конкуренцията и прозрачността на пазара и се предоставят както стимули за иновации, така и възможности за избор на потребителите.

В него се установяват правила, позволяващи продажбата на регулирани роуминг услуги отделно от националните мобилни съобщителни услуги, и се определят условията за достъп на едро до обществени мобилни съобщителни мрежи с цел предоставяне на регулирани роуминг услуги. В него също така се установяват преходни правила за цените, които доставчиците на роуминг могат да начисляват за предоставянето на регулирани роуминг услуги за гласови повиквания и за SMS съобщения, които се генерират и терминират в рамките на Съюза, и за съобщителни услуги за пренос на данни с пакетна комутация от роуминг клиентите при роуминг в мобилна съобщителна мрежа в рамките на Съюза. Той се прилага както за цените на едро, начислявани от мрежовите оператори, така и за цените на дребно, начислявани от доставчиците на роуминг.

2. Отделната продажба на регулирани роуминг услуги от националните мобилни съобщителни услуги е необходима междинна стъпка за увеличаване на конкуренцията, за да се намалят тарифите за роуминг за клиенти, за да се постигне вътрешен пазар за мобилни съобщителни услуги, и като краен резултат, за да няма разлика между национални тарифи и тарифи за роуминг.

3. В настоящия регламент се установяват и правила за увеличаване на прозрачността на цените и за подобряване на предоставянето на информация за цените на ползвателите на роуминг услугите.

4. Настоящият регламент представлява специална мярка по смисъла на член 1, параграф 5 от Рамковата директива.

5. Максималните цени, установени в настоящия регламент, са посочени в евро.

6. Когато максималните цени по членове 7, 9, и 12 са изразени в парични единици, различни от еврото, първоначалните граници съгласно тези членове се определят в тези парични единици чрез прилагане на референтните обменни курсове, публикувани на 1 май 2012 г. от Европейската централна банка в *Официален вестник на Европейския съюз*.

За целите на последващите граници, предвидени в член 7, параграф 2, член 9, параграф 1 и член 12, параграф 1, преразглежданите стойности се определят чрез прилагане на референтните обменни курсове, както са публикувани на 1 май през съответната календарна година. За максималните цени по член 7, параграф 2, член 9, параграф 1 и член 12, параграф 1, границите, изразени в парични единици, различни от еврото, се преразглеждат ежегодно след 2015 г. Преразглежданите ежегодно граници, изразени в тези парични единици, се прилагат от 1 юли, като се използват референтните обменни курсове, публикувани на 1 май на същата година.

7. Когато максималните цени по членове 8, 10 и 13 са изразени в парични единици, различни от еврото, първоначалните граници съгласно тези членове се определят в тези парични единици чрез прилагане на усреднените референтни обменни курсове, публикувани на 1 март, 1 април и 1 май 2012 г. от Европейската централна банка в *Официален вестник на Европейския съюз*.

За целите на последващите граници, предвидени в член 8, параграф 2, член 10, параграф 2 и член 13, параграф 2, преразглежданите стойности се определят чрез прилагане на усреднените референтни обменни курсове, както са публикувани на 1 март, 1 април и 1 май през съответната календарна година. За максималните цени по член 8, параграф 2, член 10, параграф 2 и член 13, параграф 2, границите, изразени в парични единици, различни от еврото, се преразглеждат ежегодно след 2015 г. Ежегодно преразглежданите граници в тези парични единици се прилагат от 1 юли, като се използват усреднените референтни обменни курсове, публикувани на 1 март, 1 април и 1 май от същата година.

Член 2

Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат определенията, посочени в член 2 от Директивата за достъп, член 2 от Рамковата директива и член 2 от Директивата за универсалната услуга.

2. В допълнение към определенията по параграф 1 се прилагат следните определения:

- а) „доставчик на роуминг“ означава предприятие, което предоставя регулирани роуминг услуги на дребно на роуминг клиент;
- б) „местен доставчик“ означава предприятие, което предоставя на роуминг клиент национални мобилни съобщителни услуги;

в) „алтернативен доставчик на роуминг“ означава доставчик на роуминг, различен от местния доставчик;

г) „местна мрежа“ означава обществена съобщителна мрежа, която се намира в държава-членка и се използва от доставчика на роуминг за предоставяне на регулирани роуминг услуги на дребно на роуминг клиент;

д) „посетена мрежа“ означава наземна обществена мобилна съобщителна мрежа, намираща се в държава-членка, различна от тази, в която се намира местният доставчик на роуминг клиента, и позволяваща на роуминг клиент да осъществява или приема повиквания, да изпраща или получава SMS съобщения или да използва услуги за пренос на данни с пакетна комутация съгласно договорености с оператора на местната мрежа;

е) „роуминг в рамките на Съюза“ означава използването на мобилно устройство от роуминг клиент за осъществяване или приемане на вътрешни за Съюза повиквания, за изпращане или за получаване на вътрешни за Съюза SMS съобщения или за използване на съобщения за пренос на данни с пакетна комутация, по време на пребиваването на този клиент в държава-членка, различна от тази, в която се намира мрежата на местния доставчик, посредством договорености между оператора на местната мрежа и оператора на посетената мрежа;

ж) „роуминг клиент“ означава клиент на доставчик на роуминг, който предоставя регулирани роуминг услуги посредством наземна обществена мобилна съобщителна мрежа, разположена в Съюза, чийто договор или договореност с този доставчик на роуминг позволява роуминг в рамките на Съюза;

з) „регулирано роуминг повикване“ означава мобилно гласово телефонно повикване, осъществено от роуминг клиент, което е генерирано в посетена мрежа и е терминирано в обществена съобщителна мрежа в рамките на Съюза, или е прието от роуминг клиент, като е генерирано в обществена съобщителна мрежа в рамките на Съюза и е терминирано в посетена мрежа;

и) „Евротарифа за гласови услуги“ означава всяка тарифа, която не превишава максималната цена по член 8, която доставчикът на роуминг може да определи за предоставянето на регулирани роуминг повиквания в съответствие със същия член;

й) „SMS съобщение“ означава кратко текстово съобщение (Short Message Service), което се състои основно от буквени и/или цифрови знаци и което може да бъде изпращано между мобилни и/или стационарни номера, предоставени в съответствие с националните номерационни планове;

к) „регулирано SMS съобщение при роуминг“ означава SMS съобщение, изпратено от роуминг клиент, което е генерирано в посетена мрежа и е терминирано в обществена съобщителна мрежа в рамките на Съюза или е получено от роуминг клиент, като е генерирано в обществена съобщителна мрежа в рамките на Съюза и е терминирано в посетена мрежа;

- л) „Евро-SMS тарифа“ означава всяка тарифа, непревишаваща максималната цена по член 10, която доставчикът на роуминг може да определи за предоставянето на регулирани SMS съобщения при роуминг в съответствие със същия член;
- м) „регулирана услуга за роуминг на данни“ означава роуминг услуга, която позволява използването на съобщения за пренос на данни с пакетна комутация от роуминг клиент чрез неговото мобилно устройство, когато е свързано с посетената мрежа. Регулираната услуга за роуминг на данни не включва преноса или получаването на регулирани повиквания или SMS съобщения при роуминг, но включва преноса и получаването на MMS съобщения;
- н) „Евротарифа за данни“ означава всяка тарифа, непревишаваща максималната цена по член 13, която доставчикът на роуминг може да определи за предоставянето на регулирани услуги за роуминг на данни в съответствие със същия член;
- о) „роуминг достъп на едро“ означава пряк роуминг достъп на едро или достъп до препродажбата на роуминг на едро;
- п) „пряк роуминг достъп на едро“ означава предоставянето на съоръжения и/или услуги от оператор на мобилна мрежа на друго предприятие при определени условия с цел това друго предприятие да предоставя регулирани роуминг услуги на роуминг клиенти;
- р) „достъп до препродажба на роуминг на едро“ означава предоставянето на роуминг услуги на едро от оператор на мобилна мрежа, различен от оператора на посетената мрежа, на друго предприятие с цел това друго предприятие да предоставя регулирани роуминг услуги на роуминг клиенти.

Член 3

Роуминг достъп на едро

1. Операторите на мобилни мрежи изпълняват всички разумни искания за роуминг достъп на едро.
2. Операторите на мобилни мрежи могат да отхвърлят искания за роуминг достъп на едро само въз основа на обективни критерии.
3. Роуминг достъпът на едро обхваща достъпа до всички мрежови елементи и свързани с тях съоръжения, съответните услуги, софтуер и информационни системи, необходими за предоставянето на регулирани роуминг услуги на клиентите.
4. Правилата за регулираните цени за роуминг на едро, предвидени в членове 7, 9 и 12, се прилагат за предоставянето на достъп до всички съставни елементи на роуминг достъп на едро, посочени в параграф 3.

Без да се засягат разпоредбите на първа алинея, в случай на достъп до препродажба на роуминг на едро операторите на

мобилни мрежи могат да прилагат справедливи и разумни цени за съставните елементи извън приложното поле на параграф 3.

5. Операторите на мобилни мрежи публикуват примерна оферта, съобразена с насоките на ОЕРЕС, посочени в параграф 8, и я предоставят на разположение на предприятието, което иска роуминг достъп на едро. Операторите на мобилни мрежи предоставят на предприятието, което иска достъп, съобразен с настоящия член проект за договор за такъв достъп най-късно един месец след първоначалното получаване на искането от оператора на мобилна мрежа. Роуминг достъпът на едро се предоставя в разумен срок, който не надвишава три месеца след сключването на договора. Операторите на мобилни мрежи, които получат искане за роуминг достъп на едро, и предприятията, които искат достъп, се договарят добросъвестно.

6. Примерната оферта, посочена в параграф 5, е достатъчно подробна и съдържа всички съставни елементи, необходими за роуминг достъп на едро, както е определено в параграф 3, като включва и описание на предложенията, свързани с прекия роуминг достъп на едро и с достъпа до препродажба на роуминг на едро, както и на свързаните с тях условия. При необходимост националните регулаторни органи налагат промени в примерните оферти с цел осигуряване изпълнението на задълженията, предвидени в настоящия член.

7. Когато предприятието, което иска достъп, желае да започне търговски преговори за добавяне на съставни елементи, които не са включени в примерната оферта, операторите на мобилни мрежи отговарят на такова искане в разумен срок, който не надвишава два месеца от първоначалното му получаване. За целите на настоящия параграф параграфи 2 и 5 не се прилагат.

8. В срок до 30 септември 2012 г. и с цел да допринесе за последователното прилагане на настоящия член, ОЕРЕС установява насоки за роуминг достъпа на едро, след като се консултира със заинтересованите страни и в тясно сътрудничество с Комисията.

9. Параграфи 5—7 се прилагат от 1 януари 2013 г.

Член 4

Отделна продажба на регулирани роуминг услуги на дребно

1. Местните доставчици дават на своите клиенти възможност за достъп до регулираните роуминг услуги за гласови услуги, SMS и данни, предоставяни като пакет от всеки алтернативен доставчик на роуминг.

Нито местните доставчици, нито доставчиците на роуминг не възпрепятстват клиентите да ползват регулирани роуминг услуги за данни, предоставяни пряко в посетената мрежа от алтернативен доставчик на роуминг.

2. Роуминг клиентите имат право във всеки един момент да преминат към друг доставчик на роуминг. Когато роуминг клиент избере да премине към друг доставчик на роуминг, преминаването се извършва без необосновано забавяне и, при всички случаи, в най-кратък възможен срок предвид избраното техническо решение за прилагането на отделна продажба на регулирани роуминг услуги на дребно, но при никакви обстоятелства не по-късно от три работни дни след сключването на споразумението с новия доставчик на роуминг.

3. Преминаването към алтернативен доставчик на роуминг или между два доставчика на роуминг е безплатно за клиентите и е възможно при всички тарифни планове. То не е свързано с абонамент или допълнителни фиксирани или периодични такси, отнасящи се до различни от роуминга елементи на абонамента, в сравнение с условията, преобладаващи преди преминаването.

4. Местните доставчици информират всички свои роуминг клиенти в ясна, разбираема и леснодостъпна форма за възможността да изберат услугите, посочени в параграф 1, първа алинея.

По-специално, по време на сключването или подновяването на договор за мобилни съобщителни услуги, местните доставчици предоставят поотделно на всички свои клиенти пълна информация относно възможността за избор на алтернативен доставчик на роуминг и не възпрепятстват сключването на договор с такъв алтернативен доставчик. Клиенти, сключили договор с местен доставчик за регулирани роуминг услуги, изрично потвърждават, че са били информирани за тази възможност. Местните доставчици не възпрепятстват, разубеждават или възпират търговците на дребно, които служат като техни точки за продажба, да предлагат договори за отделни роуминг услуги с алтернативни доставчици на роуминг.

5. Техническите характеристики на регулираните роуминг услуги не се изменят, така че да се различават от техническите характеристики на регулираните роуминг услуги, включително параметрите за качество, които са били предоставяни на клиента преди преминаването. Когато преминаването не засяга всички регулирани роуминг услуги, тези услуги, които не са прехвърлени към новия доставчик, продължават да се предоставят на същата цена и, във възможно най-пълна степен, със същите технически характеристики, включително със същите параметри за качество.

6. Настоящият член се прилага от 1 юли 2014 г.

Член 5

Въвеждане на отделна продажба на регулирани роуминг услуги на дребно

1. Местните доставчици въвеждат отделна продажба на регулирани роуминг услуги на дребно, предвидена в член 4, която позволява на клиентите да използват местни мобилни съобщителни услуги и отделни регулирани роуминг услуги. Местните доставчици изпълняват всички разумни искания за достъп до механизмите и съответните услуги по поддръжка, свързани с отделната продажба на регулирани роуминг услуги на дребно. Достъпът до тези механизми и услуги по поддръжка, които са необходими за отделната продажба на регулирани роуминг услуги, включително услугите за идентификация на ползвателя, е безплатен и не води до пряко таксуване на клиентите.

2. За да се гарантира съгласувано и едновременно въвеждане в целия Съюз на отделната продажба на регулирани роуминг услуги на дребно, Комисията, посредством актове за изпълнение и след като се консултира с ОЕРЕС, приема в срок до 31 декември 2012 г. подробни правила за задълженията по отношение на информацията, предвидени в член 4, параграф 4, както и за техническото решение за въвеждане на отделна продажба на регулирани роуминг услуги на дребно. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 6, параграф 2, и се прилагат от 1 юли 2014 г.

3. Техническото решение за въвеждане на отделна продажба на регулирани роуминг услуги на дребно отговаря на следните критерии:

- а) съобразеност с потребителите, и по-специално позволява на потребителите лесно и бързо да преминат към алтернативен доставчик на роуминг, като същевременно запазят своя мобилен телефонен номер и използват същото мобилно устройство;
- б) способност да се обслужват всички категории потребителско търсене при конкурентни условия, включително интензивно ползване на услуги за пренос на данни;
- в) способност за ефективно насърчаване на конкуренцията, като също така е съобразено с възможностите операторите да използват своите инфраструктурни активи или търговски договорености;
- г) ефективност на разходите, като се взема предвид разпределянето на разходите между местни доставчици и алтернативни доставчици на роуминг;
- д) способност за привеждане в действие на задълженията по член 4, параграф 1 по ефикасен начин;
- е) допускане на максимална степен на оперативна съвместимост;
- ж) съобразеност с ползвателите, по-специално по отношение на техническата работа с крайното мобилно устройство при смяна на мрежите;
- з) гарантиране, че не се затруднява роумингът на клиенти от Съюза в трети държави, нито на клиенти от трети държави в Съюза;
- и) гарантиране, че се спазват правилата за неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни, за сигурност и цялост на мрежите и за прозрачност съгласно Рамковата директива и специалните директиви;
- й) съобразяване със стремежа на националните регулаторни органи да насърчават възможността крайните ползватели да имат достъп до информация и да разпространяват такава, както и да ползват приложения и услуги по свой избор, в съответствие с член 8, параграф 4, буква ж) от Рамковата директива;
- к) гарантиране, че доставчиците прилагат еднакви условия при еднакви обстоятелства;

4. Техническото решение може да съчетава една или няколко технически възможности, така че да бъдат изпълнени предвидените в параграф 3 критерии.

5. При необходимост Комисията възлага на Европейския орган по стандартизация задача по адаптирането на съответните стандарти, които са нужни за хармонизираното въвеждане на отделна продажба на регулирани роуминг услуги на дребно.

6. Параграфи 1, 3, 4 и 5 от настоящия член се прилагат от 1 юли 2014 г.

Член 6

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по съобщенията, създаден съгласно член 22 от Рамковата директива. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 7

Цени на едро за осъществяване на регулирани роуминг повиквания

1. Считано от 1 юли 2012 г., средната цена на едро, която операторът на посетена мрежа може да начисли на доставчика на роуминг на клиента за предоставянето на регулирано роуминг повикване, генерирано в тази посетена мрежа, включваща, *inter alia*, разходите по генериране, транзитиране и терминиране на повикването, не превишава 0,14 EUR на минута.

2. Средната цена на едро, посочена в параграф 1, се прилага между всеки два оператора и се изчислява за период от 12 месеца или за всякакъв по-кратък период, оставащ до края на периода на прилагане на максималната средна цена на едро, посочена в настоящия параграф, или преди 30 юни 2022 г. Максималната средна цена на едро се понижава до 0,10 EUR на 1 юли 2013 г. и до 0,05 EUR на 1 юли 2014 г., и остава 0,05 EUR до 30 юни 2022 г., без да се засягат разпоредбите на член 19.

3. Средната цена на едро, посочена в параграф 1, се изчислява, като се разделят получените общи приходи от роуминг на едро на общия брой минути роуминг на едро, реално използвани от съответния оператор за предоставянето на роуминг повиквания на едро в рамките на Съюза за съответния период, изчислено на база секунда, коригирано така, че да се вземе предвид възможността за оператора на посетената мрежа да прилага първоначален минимален период на таксуване, който не надвишава 30 секунди.

Член 8

Цени на дребно за регулирани роуминг повиквания

1. Доставчиците на роуминг осигуряват на разположение и активно предлагат на всички свои роуминг клиенти по ясен и

прозрачен начин Евротарифа за гласови услуги, както е предвидено в параграф 2. Тази тарифа не е свързана с абонамент или други фиксирани или периодични такси и може да се комбинира с всяка тарифа на дребно.

При отправянето на такава оферта доставчиците на роуминг напомнят на всеки от своите роуминг клиенти, който е избрал конкретна тарифа за роуминг или пакет, приложимите условия към съответната тарифа или пакет.

2. Считано от 1 юли 2012 г., цената на дребно (без ДДС) по Евротарифата за гласови услуги, която един доставчик на роуминг може да определи за своите роуминг клиенти за предоставяне на регулирано роуминг повикване, може да е различна за всяко роуминг повикване, но не превишава 0,29 EUR на минута за всяко изходящо повикване или 0,08 EUR на минута за всяко входящо повикване. Максималната цена на дребно за изходящи повиквания се понижава на 0,24 EUR на 1 юли 2013 г. и на 0,19 EUR на 1 юли 2014 г., а максималната цена на дребно за входящи повиквания се понижава на 0,07 EUR на 1 юли 2013 г. и на 0,05 EUR на 1 юли 2014 г. Без да се засяга член 19, максималните цени на дребно по Евротарифата за гласови услуги се запазват до 30 юни 2017 г.

Доставчиците на роуминг не налагат на своите роуминг клиенти никакви такси за получаването от тях на съобщение по гласовата поща при роуминг. Това не засяга другите приложими такси, например таксите за прослушване на такива съобщения.

Всеки доставчик на роуминг таксува своите роуминг клиенти за предоставянето на каквото и да било регулирано роуминг повикване, за което се прилага Евротарифа за гласови услуги, независимо от това дали е изходящо или входящо, при отчитане на база секунда.

Доставчикът на роуминг може да прилага първоначална минимален период за таксуване до 30 секунди към изходящите повиквания, към които се прилага Евротарифа за гласови услуги.

3. Доставчиците на роуминг автоматично прилагат Евротарифа за гласови услуги за всички съществуващи роуминг клиенти, с изключение на тези от тях, които вече са направили изричен избор на конкретна тарифа за роуминг или пакет, чрез който се възползват от тарифа за регулирани роуминг повиквания, която е различна от тази, която биха ползвали, ако не бяха направили този избор.

4. Доставчиците на роуминг прилагат Евротарифа за гласови услуги за всички нови роуминг клиенти, които не са избрали изрично различна тарифа за роуминг или тарифен пакет за роуминг услуги, който включва различна тарифа за регулирани роуминг повиквания.

5. Всеки роуминг клиент може по всяко време да поиска да премине към Евротарифа за гласови услуги или да преустанови използването на такава тарифа. Преминването или преустановяването се извършва безплатно в срок от един работен ден от получаването на искането и не е обвързано с условия или ограничения, свързани с други елементи от абонамента, освен в случаите, когато роуминг клиент, абониран за специален роуминг пакет, който включва повече от една регулирана роуминг услуга, пожелае да премине към Евротарифа за гласови услуги, при което доставчикът на роуминг може да изиска от клиента, извършващ преминаването, да се откаже от ползите от другите елементи от този пакет. Доставчикът на роуминг може да отложи такова преминаване или преустановяване до изтичането на определен минимален период, не по-дълъг от два месеца, от началото на прилагането на предишната роуминг тарифа. Евротарифата за гласови услуги може винаги да бъде комбинирана с Евро-SMS тарифа и Евротарифа за данни.

Член 9

Цени на едро за регулирани SMS съобщения при роуминг

1. Считано от 1 юли 2012 г. средната цена на едро, която операторът на посетена мрежа може да начисли за предоставянето на регулирано SMS съобщение при роуминг, генерирано в тази посетена мрежа, не превишава 0,03 EUR на SMS съобщение. Максималната средна цена на едро се понижава на 0,02 EUR на 1 юли 2013 г., като остава 0,02 EUR до 30 юни 2022 г., без да се засягат разпоредбите на член 19.

2. Средната цена на едро, посочена в параграф 1, се прилага между всеки два оператора и се изчислява за период от 12 месеца или за всякакъв по-кратък период, оставаш до 30 юни 2022 г.

3. Средната цена на едро, посочена в параграф 1, се изчислява, като общите приходи по цени на едро, получени от оператора на посетената мрежа или от оператора на местна мрежа за генериране и предаване на регулирани SMS съобщения при роуминг в рамките на Съюза за съответния период, се разделят на общия брой на тези SMS съобщения, генерирани и предадени от името на съответния доставчик на роуминг или оператор на местна мрежа в рамките на същия период.

4. Операторът на посетената мрежа не налага на доставчика на роуминг на роуминг клиент, нито на оператора на местната мрежа на такъв клиент такси, отделно от посочените в параграф 1, за терминирането на регулирано SMS съобщение при роуминг, изпратено на роуминг клиент, при роуминг в същата посетена мрежа.

Член 10

Цени на дребно за регулирани SMS съобщения при роуминг

1. Доставчиците на роуминг осигуряват на разположение и активно предлагат на всички свои роуминг клиенти по ясен и прозрачен начин Евро-SMS тарифа, както е предвидено в параграф 2. Тази Евро-SMS тарифа не е свързана с абонамент или други фиксирани или периодични такси и може да се комбинира с всяка тарифа на дребно, при спазване на останалите разпоредби на настоящия член.

2. Считано от 1 юли 2012 г., цената на дребно (без ДДС) по Евро-SMS тарифата, която доставчик на роуминг може да

определи за свой роуминг клиент за регулирано SMS съобщение при роуминг, изпратено от този клиент, може да е различна за всяко регулирано SMS съобщение при роуминг, но не надвишава 0,09 EUR. Тази максимална цена се понижава на 0,08 EUR на 1 юли 2013 г. и на 0,06 EUR на 1 юли 2014 г., като остава 0,06 EUR до 30 юни 2017 г., без да се засягат разпоредбите на член 19.

3. Доставчиците на роуминг не налагат на своите роуминг клиенти такси за получаването от тях на регулирани SMS съобщения при роуминг.

4. Доставчиците на роуминг прилагат автоматично Евро-SMS тарифа за всички съществуващи роуминг клиенти, с изключение на тези от тях, които вече са направили изричен избор на конкретна тарифа за роуминг или пакет, чрез който се възползват от тарифа за регулирани SMS съобщения при роуминг, която е различна от тази, която биха ползвали, ако не бяха направили този избор.

5. Доставчиците на роуминг прилагат Евро-SMS тарифа за всички нови роуминг клиенти, които не са избрали изрично различна тарифа за SMS при роуминг или тарифен пакет за роуминг услуги, който включва различна тарифа за регулираните SMS съобщения при роуминг.

6. Всеки роуминг клиент може по всяко време да поиска да премине към Евро-SMS тарифа или да преустанови използването на такава тарифа. Преминването или преустановяването се извършва безплатно в срок от един работен ден от получаването на искането и не е обвързано с условия или ограничения, свързани с други елементи на абонамента, различни от роуминга. Доставчикът на роуминг може да отложи такова преминаване или преустановяване до изтичането на определен минимален период, не по-дълъг от два месеца, от началото на прилагането на предишната роуминг тарифа. Евро-SMS тарифата може винаги да бъде комбинирана с Евротарифа за гласови услуги и с Евротарифа за данни.

Член 11

Технически характеристики на регулираните SMS съобщения при роуминг

Доставчиците на роуминг, местните доставчици, операторите на местни мрежи или операторите на посетени мрежи нямат право да променят техническите характеристики на регулираните SMS съобщения при роуминг по начин, който ще ги направи различни от техническите характеристики на SMS съобщенията, доставяни в рамките на техния местен пазар.

Член 12

Цени на едро за регулирани услуги за роуминг на данни

1. Считано от 1 юли 2012 г., средната цена на едро, която операторът на посетена мрежа може да определи за местния доставчик на роуминг клиент за предоставянето на регулирани услуги за роуминг на данни чрез посетената мрежа, не превишава защитната граница от 0,25 EUR за мегабайт пренесени данни. Защитната граница се понижава на 0,15 EUR за мегабайт пренесени данни на 1 юли 2013 г. и на 0,05 EUR за мегабайт пренесени данни на 1 юли 2014 г., като остава

0,05 EUR за мегабайт пренесени данни до 30 юни 2022 г., без да се засягат разпоредбите на член 19.

2. Средната цена на едро, посочена в параграф 1, се прилага между всеки два оператора и се изчислява за период от 12 месеца или за всякакъв по-кратък период, оставащ до 30 юни 2022 г.

3. Средната цена на едро, посочена в параграф 1, се изчислява, като общите приходи по цени на едро, получени от оператора на посетената мрежа или оператора на местната мрежа за предоставянето на регулирани услуги за роуминг на данни за съответния период, се разделят на общия обем в мегабайти на данните, реално потребени при предоставянето на тези услуги в рамките на този период, изчислени на база килобайт пренесени данни от страна на съответния доставчик на роуминг или оператор на местна мрежа в рамките на този период.

Член 13

Цени на дребно за регулирани услуги за роуминг на данни

1. Доставчиците на роуминг осигуряват на разположение и активно предлагат на всички свои роуминг клиенти по ясен и прозрачен начин Евротарифа за данни, както е предвидено в параграф 2. Тази Евротарифа за данни не е свързана с абонамент или други фиксирани или периодични такси и може да се комбинира с всяка тарифа на дребно.

При отправянето на тази оферта доставчиците на роуминг напомнят на тези свои роуминг клиенти, които са избрали конкретна тарифа за роуминг или пакет, приложимите условия към съответната тарифа или пакет.

2. Считано от 1 юли 2012 г., цената на дребно (без ДДС) по Евротарифа за данни, която доставчик на роуминг може да начисли на своите роуминг клиенти за предоставяне на регулирана услуга за роуминг на данни, не превишава 0,70 EUR за потребен мегабайт. Максималната цена на дребно за потребени данни се понижава на 0,45 EUR за потребен мегабайт на 1 юли 2013 г. и на 0,20 EUR за потребен мегабайт на 1 юли 2014 г., като остава 0,20 EUR за потребен мегабайт до 30 юни 2017 г., без да се засягат разпоредбите на член 19.

Всеки доставчик на роуминг таксува своите роуминг клиенти за предоставяне на регулирана услуга за роуминг на данни, за която се прилага Евротарифа за данни, на база килобайт пренесени данни, освен за мултимедийните съобщения (MMS), които може да се таксуват на бройка. В този случай цената на дребно, която доставчик на роуминг може да начисли на свой роуминг клиент за изпращане или получаване на MMS съобщение при роуминг, не надвишава максималната цена на дребно, установена в първата алинея.

3. От 1 юли 2012 г. доставчиците на роуминг прилагат автоматично Евротарифа за данни за всички съществуващи роуминг клиенти, с изключение на тези от тях, които вече са направили изричен избор на конкретна тарифа за роуминг или които вече ползват значително по-ниска тарифа от Евротарифата за данни, или които вече са направили избор на пакет, чрез който се възползват от тарифа за регулирани услуги за роуминг на данни, която е различна от тази, която биха ползвали, ако не бяха направили този избор.

4. От 1 юли 2012 г. доставчиците на роуминг прилагат Евротарифа за данни за всички нови роуминг клиенти, които не са избрали изрично различна тарифа за роуминг на данни или тарифен пакет за роуминг услуги, който включва различна тарифа за регулирани услуги за роуминг на данни.

5. Всеки роуминг клиент може по всяко време да поиска да премине към Евротарифа за данни или да преустанови използването на такава тарифа, като спазва договорните условия. Преминването или преустановяването се извършва безплатно в срок от един работен ден от получаването на искането и не е обвързано с условия или ограничения, свързани с други елементи на абонамента, различни от роуминга в рамките на Съюза. Доставчикът на роуминг може да отложи такова преминване или преустановяване до изтичането на определен минимален период, не по-дълъг от два месеца, от началото на прилагането на предишната роуминг тарифа. Евротарифата за данни може винаги да бъде комбинирана с Евро-SMS тарифа и Евротарифа за гласови услуги.

6. До 30 юни 2012 г. доставчиците на роуминг информират лично всички свои роуминг клиенти по ясен и разбираем начин и на траен носител относно Евротарифата за данни и за това, че тя ще започне да се прилага най-късно от 1 юли 2012 г. за всички роуминг клиенти, които не са направили изричен избор на специална тарифа или пакет, приложими към регулираните услуги за роуминг на данни, както и за правото да преминат към тази тарифа или да преустановят нейното използване в съответствие с параграф 5.

Член 14

Прозрачност на цените на дребно за повиквания и SMS съобщения при роуминг

1. За да обърнат внимание на роуминг клиентите за това, че ще им бъде начислена цена за роуминг при осъществяване или приемане на повикване или при изпращане на SMS съобщение, всеки доставчик на роуминг, освен ако клиентът не го е уведомил, че не желае тази услуга, предоставя на клиента при влизането му в държава-членка, различна от тази на неговия местен доставчик, автоматично, без неоснователно забавяне и безплатно основна персонализирана информация за цените за роуминг (с включен ДДС), които се прилагат за осъществяването и приемането от този клиент на повиквания и за изпращането на SMS съобщения в посетената държава-членка.

Тази основна персонализирана информация за цените включва максималните цени (изразени в паричната единица, използвана за целите на местната сметка, предоставяна от местния доставчик на клиента), които може да бъдат наложени на клиента съгласно неговата тарифна схема за:

- a) осъществяване на изходящи регулирани роуминг повиквания, в рамките на посетената държава-членка и обратно към държавата-членка на неговия местен доставчик, както и за приетите регулирани роуминг повиквания; както и
- b) изпращане на регулирани SMS съобщения при роуминг при престоя в посетената държава-членка.

Тази информация включва и безплатния номер, посочен в параграф 2, за получаване на по-подробна информация и информация относно възможността за достъп до службите за спешни случаи чрез безплатно набиране на европейския номер за спешни повиквания „112“.

При всяко съобщение клиентът трябва да има възможност безплатно и лесно да уведоми доставчика на роуминг, че не желае да получава автоматичното кратко съобщение. Клиент, който е уведомил, че не желае да получава автоматичното кратко съобщение, има право по всяко време и безплатно да поиска от доставчика на роуминг тази услуга да му бъде предоставена отново.

Доставчиците на роуминг предоставят основната персонализирана информация за цените, посочена в първата алинея, автоматично и безплатно чрез гласово повикване на незрящи клиенти и на клиенти с частично нарушено зрение, ако те поискат това.

Първа, втора, четвърта и пета алинея се прилагат и по отношение на гласовите и SMS услугите при роуминг, използвани от пътуващи извън Съюза роуминг клиенти и предоставяни от доставчик на роуминг.

2. В допълнение към параграф 1, клиентите имат правото да поискат и да получат, безплатно и независимо от местонахождението им в рамките на Съюза, по-подробна персонализирана ценова информация за цените за роуминг, които се прилагат в посетената мрежа за гласови повиквания и SMS съобщения, както и информация относно мерките за прозрачност, приложими съгласно настоящия регламент, чрез мобилно гласово повикване или чрез SMS. Това искане се отправя на безплатен номер, определен за целта от доставчика на роуминг. Задълженията, предвидени в параграф 1, не се отнасят за устройства, които не поддържат SMS функционалност.

3. При сключване на договор за абонамент доставчиците на роуминг предоставят на всички ползватели пълна информация за приложимите цени за роуминг, и по-специално за Евротарифата

за гласови услуги и Евро-SMS тарифата. Освен това те предоставят на роуминг клиентите си и актуализирана информация за приложимите цени за роуминг без неоснователно забавяне при всяка промяна в тези цени.

Доставчиците на роуминг предприемат необходимите мерки за осведомяване на всички свои роуминг клиенти за наличието на Евротарифата за гласови услуги и на Евро-SMS тарифата. По-специално, те уведомяват по ясен и обективен начин всички роуминг клиенти за условията на Евротарифата за гласови услуги и за условията на Евро-SMS тарифата. Впоследствие те изпращат съобщение за напомняне в разумни интервали от време на всички клиенти, които са избрали друга тарифа.

Предоставената информация е достатъчно подробна, така че клиентите да могат да преценят дали преминаването към дадена Евротарифа е в тяхна полза.

4. Доставчиците на роуминг осигуряват на своите клиенти информация относно начините за избягване на неосъзнат роуминг в граничните райони. Доставчиците на роуминг вземат подходящи мерки, за да защитят своите клиенти от заплащане за несъзнателно използване на роуминг услуги, докато се намират в своята държава-членка.

Член 15

Прозрачност и защитни механизми за услуги на дребно за роуминг на данни

1. Доставчиците на роуминг гарантират, че техните роуминг клиенти са подходящо информирани както преди, така и след сключването на договор, относно цените, прилагани при използването на регулирани услуги за роуминг на данни, по начин, който помага на клиентите да разберат финансовите последици от подобно използване на услугите и който им позволява да проследяват и контролират своите разходи за регулирани услуги за роуминг на данни в съответствие с параграфи 2 и 3.

Когато е целесъобразно, доставчиците на роуминг информират своите клиенти, преди сключването на договор и редовно след това, относно риска от автоматично и неконтролирано свързване и изтегляне на данни при роуминг. Освен това доставчиците на роуминг уведомяват своите клиенти безплатно и по ясен и лесно разбираем начин относно начините за изключване на тези автоматични връзки за данни при роуминг с цел да се избегне неконтролираното потребление на услуги за роуминг на данни.

2. Доставчикът на роуминг информира роуминг клиента с автоматично съобщение за това, че последният е обслужван чрез роуминг, и му предоставя основна персонализирана тарифна информация относно цените (изразена в паричната единица, използвана за целите на местната сметка, предоставяна от местния доставчик на клиента), изразени в цена за мегабайт, приложими при предоставянето на регулирани услуги за роуминг на данни за конкретния роуминг клиент в конкретната държава-членка, освен ако клиентът е уведомил своя доставчик на роуминг, че не желае тази информация.

Тази основна персонализирана тарифна информация се предоставя на мобилното устройство на роуминг клиента, например чрез SMS съобщение, съобщение по електронната поща или в работен прозорец на неговото мобилно устройство, всеки път, когато роуминг клиентът влезе в държава-членка, различна от държавата-членка на неговия местен доставчик, и за първи път започне да ползва услуга за роуминг на данни в тази конкретна държава-членка. Информацията се осигурява безплатно и по подходящ начин, който улеснява нейното получаване и лесно разбиране, в момента, в който роуминг клиентът започне да ползва регулирана услуга за роуминг на данни.

Клиент, който е уведомил своя доставчик на роуминг, че не желае да получава автоматичната тарифна информация, има право по всяко време и безплатно да поиска от доставчика на роуминг тази услуга да му бъде предоставена отново.

3. Всеки доставчик на роуминг предоставя на всички свои роуминг клиенти възможността да избират изрично и безплатно услуга, чрез която се предоставя информация относно извършеното потребление, изразено като обем или в паричната единица, в която роуминг клиентът получава сметките си, за дължимите суми за регулираните услуги за роуминг на данни, като тази информация гарантира, че без изрично съгласие на клиента извършеното потребление на регулирани услуги за роуминг на данни за определен период на използване на услугите, с изключение на MMS съобщенията, таксувани на бройка, не превишава определена парична граница.

За тази цел доставчиците на роуминг осигуряват една или повече парични максимални граници за определени периоди на използване на услугите, при условие че клиентът е предварително информиран за съответните обеми. Една от тези граници (паричната граница по подразбиране) се доближава до сумата от 50 EUR за дължими такси за период на фактуриране от един месец (без ДДС), но не я надхвърля.

Друга възможност е доставчикът на роуминг да може да определя граници, изразени в обем, при условие че клиентът е предварително информиран за съответните парични суми. Една от тези граници (границата по отношение на обем по подразбиране) съответства на парична сума, която не надхвърля 50 EUR за дължими такси за период на фактуриране от един месец (без ДДС).

Освен това доставчикът на роуминг може да предложи на своите роуминг клиенти други граници, с различни, тоест по-високи или по-ниски, месечни горни парични граници.

Границите по подразбиране, посочени във втора и трета алинея, се прилагат за всички клиенти, които не са избрали друга граница.

Всеки доставчик на роуминг осигурява и изпращането на подходящо съобщение до мобилното устройство на роуминг

клиента, например чрез SMS съобщение, съобщение по електронната поща или в работен прозорец на неговия компютър, когато услугите за роуминг на данни достигнат 80 % от договорената парична граница или граница по отношение на обема. Всеки клиент има правото да поиска от своя доставчик на роуминг да преустанови изпращането на такива съобщения, както и правото по всяко време и безплатно да поиска от своя доставчик тази услуга да му бъде предоставена отново.

Когато тази парична граница или граница по отношение на обем изглежда, че ще бъде превишена, се изпраща съобщение до мобилното устройство на роуминг клиента. В съобщението се посочва процедурата, която трябва да се следва, ако клиентът желае предоставянето на тези услуги да продължи, и разностите, свързани с всяка допълнително използвана единица данни. Ако роуминг клиентът не отговори, както е приканен в полученото съобщение, доставчикът на роуминг незабавно спира предоставянето и таксуването на регулираните услуги за роуминг на данни за този клиент, докато роуминг клиентът не поиска продължаване или подновяване на предоставянето на тези услуги.

Всеки път, когато роуминг клиент поиска да ползва или да се откаже от услугата „парична горна граница или горна граница по отношение на обема“, промяната се извършва безплатно в срок от един работен ден от получаване на искането и не е обвързана с условия или ограничения, свързани с други елементи от абонатента.

4. Параграфи 2 и 3 не се прилагат за устройства от вида „машина до машина“, използващи мобилни съобщения.

5. Доставчиците на роуминг предприемат разумни мерки, за да защитят своите клиенти от заплащане за несъзнателен достъп до роуминг услуги, докато се намират в своята държава-членка. Това включва предоставянето на информация на клиентите относно начините за избягване на несъзнателен роуминг в граничните райони.

6. Настоящият член, с изключение на параграф 5, и при спазване на втора и трета алинея от настоящия параграф, се прилага и за услугите за роуминг на данни, използвани от пътуващи извън Съюза роуминг клиенти и предоставяни от доставчик на роуминг.

Когато клиентът избере услугата, предвидена в параграф 3, първа алинея, изискванията по параграф 3 не се прилагат, ако операторът на посетената мрежа в посетената държава извън Съюза не позволява на доставчика на роуминг да наблюдава потреблението на своите клиенти в реално време.

В този случай при влизането си в тази държава клиентът се уведомява незабавно и безплатно чрез SMS съобщение, че няма информация относно извършеното от него потребление, нито гаранция, че няма да бъде превишена определена парична граница.

Член 16

Контрол и прилагане

1. Националните регулаторни органи наблюдават и осъществяват надзор за спазването на разпоредбите на настоящия регламент в рамките на своята териториална компетентност.

2. Националните регулаторни органи предоставят публично актуална информация за прилагането на настоящия регламент, и по-специално на членове 7, 8, 9, 10, 12 и 13 по начин, който позволява на заинтересованите лица да получат лесен достъп до нея.

3. При подготовката на прегледа по член 19 националните регулаторни органи наблюдават тенденциите при цените на едро и дребно за предоставяне на гласови съобщителни услуги и съобщителни услуги за пренос на данни, включително SMS и MMS, на роуминг клиенти, включително в най-отдалечените региони, посочени в член 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Националните регулаторни органи също така обръщат внимание конкретно на случаите на несъзнателен роуминг в граничните райони на съседни държави-членки и наблюдават дали не се използват техники за управление на трафика във вреда на клиентите.

Националните регулаторни органи наблюдават и събират информация относно случаите на несъзнателен роуминг и вземат подходящи мерки.

4. Националните регулаторни органи разполагат с правомощието да изискват от предприятията, спрямо които се прилагат задълженията, предвидени в настоящия регламент, да предоставят всякаква информация, необходима за изпълнението и прилагането на настоящия регламент. Тези предприятия предоставят такава информация своевременно, при поискване и в съответствие със сроковете и степента на подробност, изисквани от националния регулаторен орган.

5. Националните регулаторни органи могат да предприемат действия по собствена инициатива, за да гарантират спазването на настоящия регламент. По специално, при необходимост те упражняват правомощията по член 5 от Директивата за достъп, за да гарантират подходящ достъп и взаимно свързване, така че да осигурят свързаност от край до край и оперативна съвместимост на роуминг услугите, например в случаите, в които клиентите не могат да разменят регулирани SMS съобщения при роуминг с клиентите на наземна обществена мобилна съобщителна мрежа в друга държава-членка поради отсъствието на споразумение, позволяващо доставката на тези съобщения.

6. Когато национален регулаторен орган констатира нарушение на задълженията по настоящия регламент, той разполага с правомощието да изисква незабавното преустановяване на това нарушение.

Член 17

Разрешаване на спорове

1. Споровете между предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи или услуги в държава-членка, във връзка със задълженията, предвидени в настоящия регламент, се

уреждат съгласно процедурите за решаване на спорове, установени в членове 20 и 21 от Рамковата директива.

2. При нерешени спорове, в които участва потребител или краен потребител и който засягат въпрос, попадащ в приложното поле на настоящия регламент, държавите-членки осигуряват извънсъдебни процедури за уреждане на спорове съгласно член 34 от Директивата за универсалната услуга.

Член 18

Санкции

Държавите-членки определят система от санкции, приложими при нарушаване на настоящия регламент и вземат всички необходими мерки, за да гарантират тяхното прилагане. Предвидените санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите-членки уведомяват Комисията за тези разпоредби до 30 юни 2013 г., като я уведомяват своевременно за всякакви последващи промени, свързани с тях.

Член 19

Преглед

1. Комисията прави преглед на действието на настоящия регламент и, след публична консултация, представя доклад на Европейския парламент и на Съвета до 30 юни 2016 г. По-специално, Комисията преценява дали целите на настоящия регламент са били постигнати. По този начин Комисията прави преглед, *inter alia*, на следните въпроси:

- а) дали конкуренцията се е развила достатъчно, за да оправдае прекратяване на прилагането на максималните цени на дребно;
- б) дали конкуренцията ще бъде достатъчна за отпадане на максималните цени на едро;
- в) развитието и очакваните бъдещи тенденции в цените на едро и дребно за предоставянето на роуминг клиенти на гласови услуги, SMS и данни в сравнение с цените на мобилните съобщителни услуги на национално равнище в различните държави-членки, поотделно за клиенти с предплатени карти и клиенти с абонамент, както и в качеството и бързината на тези услуги;
- г) наличието и качеството на услугите, включително услугите, които представляват алтернатива на роуминга на гласови услуги, SMS и данни, по-специално с оглед на технологичното развитие;
- д) степента, в която клиентите са извлекли ползи посредством действителни намаления на цените на роуминг услугите, множеството тарифи и продукти, налични за потребителите с различни навици на използване, както и разликата между тарифите за роуминг и националните тарифи, включително наличието на оферти за единна тарифа за национални и роуминг услуги;
- е) степента на конкуренция както на пазарите на дребно, така и на пазарите на едро, и по-специално конкурентното положение на по-малки, независими или нови оператори на пазара, включително влиянието на конкуренцията върху търговските споразумения и степента на взаимно свързване между операторите;

ж) степента, в която въвеждането на структурните мерки, предвидени в членове 3 и 4, е дало резултати за развитие на конкуренцията на вътрешния пазар на роуминг услуги до степен, в която разликата между тарифите за роуминг и националните тарифи се е приближила до нула;

з) степента, в която равнищата на максималните цени на едро и дребно са осигурили подходящи защитни мерки срещу прекомерни цени за клиентите, като същевременно са позволили развитието на конкуренцията на вътрешния пазар на роуминг услуги.

2. Ако докладът покаже, че предвидените в настоящия регламент структурни мерки не са били достатъчни, за да се насърчи конкуренцията на вътрешния пазар на роуминг услуги в полза на всички европейски потребители, или че разликите между тарифите за роуминг и националните тарифи не са се приближили до нула, Комисията прави подходящи предложения към Европейския парламент и Съвета, за да се преодолее тази ситуация и по този начин да се постигне вътрешен пазар на мобилните съобщителни услуги, на който в крайна сметка няма да има разлика между националните тарифи и тарифите за роуминг. Комисията разглежда по-специално дали е необходимо:

а) да се предвидят допълнителни технически и структурни мерки;

б) да се изменят структурните мерки;

в) да се удължи срокът на действие и евентуално да се преразгледа равнището на максималните цени на дребно, предвидени в членове 8, 10 и 13;

г) да се измени срокът на действие или да се преразгледа равнището на максималните цени на едро, предвидени в членове 7, 9 и 12;

д) да се въведат други необходими изисквания, включително да не се допуска разграничение между тарифите за роуминг и националните тарифи.

3. Освен това, на всеки две години след доклада, посочен в параграф 1, Комисията представя на Европейския парламент и Съвета доклад. Всеки доклад включва обобщение на резултатите от наблюдението върху предоставянето на роуминг услуги в

Съюза и оценка на напредъка в постигане на целите на настоящия регламент, включително по отношение на въпросите, посочени в параграфи 1 и 2.

4. С цел да се оцени развитието на конкуренцията на пазарите на роуминг услуги в рамките на Съюза ОЕРЕС редовно събира данни от националните регулаторни органи за тенденциите при цените на едро и дребно на роуминг услуги, SMS и данни. Тези данни се съобщават на Комисията най-малко два пъти годишно. Комисията ги оповестява публично.

ОЕРЕС също така ежегодно събира от националните регулаторни органи информация относно прозрачността и сравнимостта на различните тарифи, предлагани от операторите на техните клиенти. Комисията оповестява публично тези данни и констатации.

Член 20

Изисквания за нотифициране

Държавите-членки нотифицират Комисията относно националните регулаторни органи, отговорни за изпълнението на задачите по настоящия регламент.

Член 21

Отмяна

Регламент (ЕО) № 717/2007 се отменя в съответствие с приложение I, считано от 1 юли 2012 г.

Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение II.

Член 22

Влизане в сила и срок на действие

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз* и неговите разпоредби се прилагат от тази дата, освен ако не е предвидено друго в отделни членове.

Неговият срок на действие изтича на 30 юни 2022 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Страсбург на 13 юни 2012 година.

За Европейския парламент

Председател

M. SCHULZ

За Съвета

Председател

N. WAMMEN

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Отмененият регламент и неговото изменение

(посочени в член 21)

Регламент (ЕО) № 717/2007 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 171, 29.6.2007 г., стр. 32)

Регламент (ЕО) № 544/2009 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 167, 29.6.2009 г., стр. 12) Само член 1

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Таблица на съответствието

Регламент (ЕО) № 717/2007	Настоящият регламент
Член 1	Член 1
—	Член 1, параграф 2
Член 1, параграф 2	Член 1, параграф 3
Член 1, параграф 3	Член 1, параграф 4
Член 1, параграф 4, първа алинея, първо изречение	Член 1, параграф 5
Член 1, параграф 4, първа алинея, второ изречение	Член 1, параграф 6, първа алинея Член 1, параграф 7, първа алинея
Член 1, параграф 4, втора алинея, първо изречение	Член 1, параграф 6, втора алинея, първо изречение Член 1, параграф 7, втора алинея, първо изречение
Член 1, параграф 4, втора алинея, второ изречение	Член 1, параграф 6, втора алинея, второ и трето изречение Член 1, параграф 7, втора алинея, второ и трето изречение
Член 2, параграф 1	Член 2, параграф 1
Член 2, параграф 2, уводни думи	Член 2, параграф 2, уводни думи
Член 2, параграф 2, буква а)	Член 2, параграф 2, буква и)
Член 2, параграф 2, буква б)	Член 2, параграф 2, буква а)
—	Член 2, параграф 2, буква б)
—	Член 2, параграф 2, буква в)
Член 2, параграф 2, буква в	Член 2, параграф 2, буква г)
Член 2, параграф 2, буква ж)	Член 2, параграф 2, буква д)
Член 2, параграф 2, буква г)	Член 2, параграф 2, буква е)
Член 2, параграф 2, буква е)	Член 2, параграф 2, буква ж)
Член 2, параграф 2, буква д)	Член 2, параграф 2, буква з)
Член 2, параграф 2, буква и)	Член 2, параграф 2, буква й)
Член 2, параграф 2, буква й)	Член 2, параграф 2, буква к)
Член 2, параграф 2, буква з)	Член 2, параграф 2, буква л)
Член 2, параграф 2, буква к)	Член 2, параграф 2, буква м)
—	Член 2, параграф 2, буква н)
—	Член 2, параграф 2, буква о)
—	Член 2, параграф 2, буква п)
—	Член 2, параграф 2, буква р)
—	Членове 3, 4, 5 и 6
Член 3, параграф 1	Член 7, параграф 1
Член 3, параграф 2	Член 7, параграф 2
Член 3, параграф 3, първа алинея	—
Член 3, параграф 3, втора алинея	Член 7, параграф 3
Член 4, параграф 1	Член 8, параграф 1
Член 4, параграф 2	Член 8, параграф 2

Регламент (ЕО) № 717/2007	Настоящият регламент
Член 4, параграф 3, първа алинея	—
Член 4, параграф 3, втора алинея	Член 8, параграф 3
Член 4, параграф 3, трета алинея	Член 8, параграф 4
Член 4, параграф 4	Член 8, параграф 5
Член 4а	Член 9
Член 4б	Член 10
Член 4б, параграф 7	—
Член 4в	Член 11
—	Член 12
—	Член 13
Член 6, параграф 1, първа до пета алинея	Член 14, параграф 1, първа до пета алинея
—	Член 14, параграф 1, шеста алинея
Член 6, параграф 2	Член 14, параграф 2
Член 6, параграф 3, първа и втора алинея	Член 14, параграф 3, първа и втора алинея
—	Член 14, параграф 3, трета алинея
—	Член 14, параграф 4
Член 6а	Член 15
—	Член 15, параграф 4
—	Член 15, параграф 5
—	Член 15, параграф 6
Член 6а, параграф 4	—
Член 7	Член 16
—	Член 16, параграф 3, втора алинея
Член 8	Член 17
Член 9	Член 18
Член 10	—
Член 11, параграф 1, вводни думи	Член 19, параграф 1, вводни думи
—	Член 19, параграф 1, букви а) и б)
Член 11, параграф 1, първа алинея, първо—четвърто тире	Член 19, параграф 1, букви в)—е)
—	Член 19, параграф 1, букви ж) и з)
Член 11, параграф 1, втора алинея	—
—	Член 19, параграф 2
Член 11, параграф 2	Член 19, параграф 3
—	Член 19, параграф 4
Член 12	Член 20
—	Член 21
Член 13	Член 22